IANSENIVS A THOMISTIS GRATIÆ PER SEIPSAM EFFICACIS DEFENSORIBVS CONDEMNATVS.

Circa V. Propoſitiones quæ Romæ examinantur.

IANSENIANI Theologi, ſeu vt errorem tegant, ſeu vt in eo periculo, in quo verſantur, Patres Dominicanos habeant propitios, adulatoria quadam ſimulatione fingunt pugnare ſe tantùm pro gratia, phyſicè prædeterminante, quam vocant *gratiam per ſeipſam efficacem*, nec aliud ſpectare, quàm vt ſartatecta ſit illa doctrina, pro qua tanta contentione diſputatum eſt ſub duobus Pontificibus in Congregationibus de Auxiliis: Et quia dicuntur id aliquibus perſuaſiſſe, intereſſe puto, tum communis boni veritatis, quam omnes quærimus, tum priuatæ Thomiſtarum dignitatis, authoritatiſque, quam non expedit in cenſura damnabilium ſententiarum implicari, vt omnes intelli-

gant, præcipuos defenſores gratiæ phyſicè prædeterminantis, & qui cauſam illam ardentiùs egere circa tempora diſputationum, contraria omnino poſuiſſe principia, principiis Ianſenianis, quod, vt ſpero, Lector adeo perſpicuè intelliget, ex oppoſitione doctrinæ illorum Thomiſtarum, ad quinque propoſitiones Ianſenij, quæ modò ad examen vocantur, vt non dubitem, quin mecum dicturus ſit, eos qui tam facilè ſibi patiuntur imponi à Ianſeniſtis, alterutram neceſſariò Theologiam neſcire, nempe vel Thomiſticam, vel Ianſenianam.

Ad hoc autem monſtrandum adduco in primis Didacum Aluarez, qui diſputationibus interfuit, & pugnaſſe dicitur, in prima cum Valentia & in 25. quod Pater Lemos malè haberet, cum Baſtida; ſtatimque poſt diſputationes ſcripſit ampliſſimum de Auxiliis tractatum, editum Romæ, anno 1610. Subindéque alterum Reſponſionum, editum Neapoli, anno 1622. Hunc ſequitur Ioannes Gonçalez de Albelda, qui dicitur ipſe quoque diſputationibus interueniſſe, & materiam de Auxiliis pertractauit in commentariis 1. partis, quos edidit Compluti, anno 1621. Tertius eſt Ioannes Paulus Nazarius, Cremonenſis, qui tomo 1. in 1. part. paulò poſt diſputationes edito Venetiis, hoc eſt an. 1610. de Auxiliis fusè diſputat. Quartus Didacus Nugnes Cabezudo, qui & ipſe materiæ de Sacramento Pœnitentiæ tractatum inſeruit de Auxiliis, tom. 1. in 3. part. in Hiſpania primùm, deinde Venetiis

edito, an. 1612. Quintus eſt Petrus Ledeſma, qui an. 1602. dum controuerſia maximè ferueret, iuſtum volumen de Auxiliis ſcripſit, edidítque Salmanticæ. Sextus Balthaſar Nauarrete, cui hæc eadem Quæſtio materiam ſuppeditauit Tom. 2. ſuarum Controuerſiarum, quem edidit Valliſoleti, nondum elapſo ab vltimis Diſputationibus triennio. Septimus erit Ioannes à ſancto Thoma, qui non ita pridem ſuis in 1. part. Commentariis has omnes de Auxiliis controuerſias retexuit. Ex horum doctrina luce clariùs conſtabit, fieri nõ poſſe vt vllus vſpiam Thomiſta reperiatur, qui causã ſuam coniungere velit cum cauſa Ianſenij, quin principia conuellat à Maioribus tradita, recedatque ab ea doctrina, quam illi ſunt profeſſi coram ſummis Pontificibus, atque in ipſa Eccleſiæ facie, tempore diſputationum.

Et nimirum totum hoc oritur ex diſcrepantia circa duo fundamenta præcipua. Alterum eſt de gratia ſufficiente, alterum de indifferentia libertatis. Nam cùm Thomiſtæ putent ad fidem pertinere, vt pręter gratiam efficacem agnoſcatur gratia ſufficiens, interna, ſupernaturalis, quæ hominis vitio caret effectu, cuius eſt capax; habent quo dicant, Dei mandata, etiam ſuppoſito defectu gratiæ efficacis, eſſe poſſibilia. Quod Ianſeniani, qui gratiam illam non agnoſcunt, dicere non poſſunt.. Indidem ſtatim ſequitur interiori gratiæ ſæpè reſiſti, priuando illam effectu, quem haberet, ſi homo vellet, quod eſt contra ſecundam propoſitionem

Ianſenianam. Sequitur pariter eos, qui non ſaluantur habere ſalutis copiam, beneficio gratiæ ſufficiẽtis: & quia illa non potuit haberi niſi ex meritis Chriſti, mortuum eſſe Chriſtum, vt obtineret etiam reprobis media ſalutis, quod negatur in quinta.

Cùm pariter Thomiſtæ cenſeant intrinſecam omnino eſſe libero arbitrio agendi & non agendi *indifferentiam*, eamque *proximam* & *expeditam*, tertiam propoſitionem Ianſenij penitus conterunt. Vnde ſequitur etiam deſtructio quartæ. Quia ſi gratia efficax non tollit libertatem, conſequenter nec tollit indifferentiam illam, qua fit vt ei poſſit diſſentiri, quod dicere iudicatur hæreticum in illa propoſitione. Quin & ex hoc ipſo principio de neceſſitate indifferentiæ ad libertatem arbitrij, ſequitur quoque contra primam propoſitionem, nunquam liberè violari præcepta, quin ſit in poteſtate tranſgreſſoris non violare: & contra ſecundam, reſiſti gratiæ illi interiori, ſine qua præceptum aliquando non eſt poſſibile: Et poſſe non excidere à gratia nec proinde damnari, qui liberè excidunt & damnantur; ac proinde mortuum eſſe Chriſtum, & ſanguinem fudiſſe, vt hanc eis poteſtatem obtineret, quod eſt contra quintam. Quare certiſſimum eſt, poſitis illis duobus principiis, quæ Thomiſtæ omnino tuẽtur, quæque Ianſeniani omnino negant, neque Thomiſtas tueri poſſe quinque propoſitiones ad ſenſum Ianſenianorum: neque Ianſenianos ad ſenſum Thomiſtarum. Quod ex ſequentibus clarè conſtabit.

IANSENIVS
A THOMISTIS
GRATIÆ
PER SEIPSAM EFFICACIS DEFENSORIBVS
CONDEMNATVS.

THOMISTÆ CONTRA IANSENIVM. *Ianſenius.*

DIDACVS ALVAREZ.

1. Propoſit. Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent vires, ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.

DIDACVS *Aluares diſp.* 71. *de Auxiliis num.* 2. Si de reipſa loquamur, NVLLVS CATHOLICVS DVBITARE POTEST de diuiſione gratiæ in ſufficientem & efficacem.

Ibid. num. 3. Secundùm Concilium Tridentinum datur gratia ſufficiens, qua poteſt homo ſeruare OMNIA MANDATA DIVINA.

Ibid. num. 12. Si non daretur gratia verè ſufficiens, non poſſet illis, qui non conuertuntur imputari ad culpam, quòd non conuerterentur, nec adimplerent diuina

Ianſenius.

mandata : & conſequenter Deus irrationabiliter conquereretur de illis ; & ſine cauſa eos increparet.

1. Propoſit. *Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundū præſentes, quas habent vires ſunt impoſſibilia : Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiāt.*

Diſp. 112. *nu.* 5. Datur auxilium ſupernaturale, intrinſecum neceſſarium ad implenda præcepta, & ab omnibus recipitur auxilium illud, ſaltem pro loco & tempore, quo præceptum obligat..... *Alioqui homo obligaretur ad impoſſibile. *Quod Didacus negat poſſe contingere etiam homini lapſo, & peccati originalis pœnam ferenti.*

Ibid. nu. 10. Qui non recipiunt in ſeipſis, nec habent auxilium IMMEDIATE ſufficiens ad credendum, non peccant contra fidem.

Ibid. Quando præcepta ſunt naturalia ex parte obiecti, SEMPER HOMO HABET AVXILIVM SVFFICIENS AD EA implenda, quando obligat præceptum, & ita à culpa non excuſatur, qui illud non implet.

Diſp. 76. Illud auxilium ita eſt ſufficiens, vt nullum aliud requiratur ad hoc, vt homo verè dicatur poſſe bene agere & ſaluari.

Lib. 3. *Reſp. c.* 5. *nu.* 50. Etiamſi non ſit in voluntate gratia efficax, prædeterminans ad conuerſionem, nihilominùs per auxilium gratiæ ſufficientis habet eadem voluntas potentiam PROXIMAM & FACVLTATEM EXPEDITAM, qua poſſint conuerti.

Idem ibid. Et per hoc reſpondetur ad rationem, qua probatur potentiam ad conuerſionem, quam tribuit auxilium gratiæ ſufficientis, dum coniungitur in libero arbitrio, cum motione efficaci ad actum contrariū conuerſioni, NON ESSE POTENTIAM EXPEDITAM. Dicendum eſt enim quòd illa motio efficax non impedit ne liberum arbitrium, gratia ſufficienti motum poſſit conuerti, ſi velit, NEC HVIVSMODI FACVLTATEM AVFERT .... Vnde obiectio non probat facultatem illam, quam tribuit auxilium ſufficiens, NON ESSE PROXIMAM, vt per illam poſſit homo conuerti, ſi velit.

Ibid. lib. 4. *cap.* 1. *nu.* 12. Dicimus enim, quòd etiam antequam voluntas moueatur auxilio efficaci, vt actualiter

velit tale obiectum, eſt ſufficienter conſtituta in actu primo & PROXIMO, vt poſſit operari, ſi velit.

Id. ibid. nu. 13. *& lib.* 2. *Reſp. cap.* 1. *nu.* 31. §. *ad* 2. Quia ergo cum auxilio ſufficienti præmouente ad aliquam actionem ſaluatur in libero arbitrio EXPEDITA facultas, qua poſſit diſſentire ſi velit; ideò poteſt illi imputari, & imputatur ad culpam, ſi non abſtineat.

Et de induratis lib. 2. *Reſp. c.* 9. *nu.* 15. Licet quamdiu indurati ſunt in via, abſolutè & ſimpliciter poſſint per veram pœnitentiam ad Deum conuerti, & reſipiſcere, hoc tamen ADEO DIFFICILE EST, vt reputetur impoſſibile, iuxta illud Apoſtoli ad Heb. *Impoſſibile eſt eos, qui ſemel ſunt illuminati*, &c. . . . . Si ergo longa conſuetudine peccandi ad tantam obſtinationem perueniant peccatores, vt ſit eis impoſſibile, HOC EST VALDE DIFFICILE à peccato deſiſtere, & ad viam ſalutis redire, cur non poterunt aliqui electi, &c.

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundū præſentes, quas habent vires, ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque eis gratia, qua poſſibilia fiant.

GONCALES DE ALBELDA in 1. p. S. Thomæ.

DISP. 77. *ſect.* 3. *nu.* 13. His ſuppoſitis, pro reſolutione veritatis dico primò, inſtante occaſione temporis, quo obligat præceptum naturale, aut ſupernaturale, Deus de facto dat cuicumque viatori auxilium ſufficiens, proportionatum, intrinſecum & extrinſecum, vt poſſit, ſi velit, tale præceptum adimplere, ita vt nullus excuſari poſſit à tranſgreſſione præcepti, ob defectum auxilij ſufficientis. Dixi auxilium ſufficiens proportionatum, quia aliqua occurrere poſſent præcepta naturalia adeo facillima, vt non indigeat homo etiam lapſus ſupernaturali auxilio ad illa implenda, ex aliquo motiuo honeſto virtutis acquiſitæ.

Idem. Diſp. 57. *Sect.* 3. *nu.* 46. Per auxilium ſufficiens &

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent vires ſunt impoſſibilia; Deeſt quoque iis gratia qua poſſibilia fiant.

per concurſum paratum à Deo, ex vi voluntatis antecedentis, qua vult, quantum eſt ex ſe, vt ille actus fiat à nobis, niſi per nos ſteterit, habet voluntas noſtra in ſua poteſtate LIBERA & EXPEDITA quidquid requiritur, vt faciat actum bonum, etiam non prædefinitum.

Idem Diſp. 58. *nu.* 16. Quare indubiè tenendum eſſe cenſeo voluntatem creatã ſolùm ſufficienter adiutam à Deo, habere VLTIMVM COMPLEMENTVM POTENTIÆ ACTIVAE, & concurſum præuium Dei in quo ſaluatur eſſentialis ſubordinata cauſæ ſecundæ, reſpectu primæ, in ordine ſuo, nempe potentiæ PROXIMAE operatiuæ.

Iterum. Habere totam illam virtutem quæ ſufficit & requiritur vt in a[illegible] primo ſit VLTIMATE COMPLETA & PROXIME EXPEDITA [illegible] conſentiendum Deo vocanti, ſi velit. Quare EX SVA MALITIA NON VVLT, non autem ex defectu principij PROXIME, VLTIMATE REQVISITI neceſſitate antecedenti, ſeu ex parte cauſæ.

Iterum ibid. nu. 35. Neceſſitas gratiæ efficacis non impedit quominus ille qui ſolum habet auxilium ſufficiens, habeat proximam expeditam facultatem conſentiendi Deo vocanti, ſi velit.

Et de induratis Diſp. 77. *Sect.* 3. *nu.* 24. Illi qui in ſcriptura dicuntur peculiariter deſerti à Deo, non ideo tales dicuntur, quia auxiliis ſufficientibus priuentur, pro loco & tempore, quo inſtat occaſio adimplendi præceptum, ſed quia etiamſi auxilia ſufficientia habeant, non tamen efficacia..... Sic deſertis PER QVANDAM EXAGGERATIONEM dicitur impoſſibilis ſalus, aut quia valde difficilis, aut quia impoſſibilis ſolùm impoſſibilitate, ſequenti permiſſionem & præſcientiam Dei, quæ nullo modo deſtruit aut minuit intrinſecam facultatem ad oppoſitum.

Iterum. ibid. nu. 27. Ad quartum patet quòd peccatoribus quantumcunque obduratis non denegantur auxilia ſufficientia, pro loco & tempore, pro quo currit obligatio præcepti.

IOANNES PAVLVS NAZARIVS Cremonenſis.

Ianſenius. 1 Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.

IOannes Paulus Nazarius Cremonenſis ad quæſt. 23. 1. part. art. 3. Controu. 2. pag. 838. editionis Bonon. an. 1620. Diſtinctio auxilij in ſufficiens & efficax nititur teſtimoniis euidentibus ſacrarum litterarum SS. PP. & Scholaſticorum.

Ibid. pag. 840. *col.* 2. Eſt autem auxilium ſufficiens, idem quod gratia excitans, quatenus in ſe comprehendit non ſolùm externam illuminationem, quæ fit per Scripturas, Doctores, & Miracula, ſed comprehendit etiam intellectus illuminationem, quæ fit à Deo, ET MOTIONEM DEI SVPERNATVRALEM RECEPTAM IN VOLVNTATE..... Dicitur autem gratia ſic excitans auxilium ſufficiens, non reſpectu cuiuſcumque operationis, ſed eius tantùm, ad quam efficiendam excitat hominis voluntatem; ita vt ſi excitet ad credendum, ſit ſufficiens ad actum fidei, ſi ad pœnitendum, ad actum pœnitentiæ, ſi ad diligendum Deum ſuper omnia, ſit ſufficiens ad actum dilectionis.

Ibid. controu. 3. *pag.* 851. *col.* 2. Poſtremò ſciendum eſt auxilium ſufficiens dupliciter à Deo nobis conferri; vno modo IMMEDIATE ad effectum à Deo intentum, veluti cùm Deus per internam illuminationem & inſpirationem de rebus fidei hominem infidelem vocat ad fidem: Alio modo mediatè, & hoc dupliciter: ſcilicet vel per aliud auxilium, quaſi remotè diſponens eandem perſonam ad maioris & immediati auxilij ſuſceptionem ad intentum effectum, puta fidei aſſenſum, vel etiam gratiæ conſequutionem: Et hoc modo piè creditur Deum homini in ſyluis vel inter bruta nutrito auxilium quoddam conferre, vt naturæ legem non violet ſed obſeruet. Nam ſi legem obſeruet, & dictamen ſequendo rationis

Ianſenius. naturalis Diuino auxilio roboratæ bonum appetat, & malum fugiat, certiſſimè tenendum eſt, Deum illi vel per internam inſpirationem reuelaturum ea quæ ſunt ad credendum neceſſaria, vel aliquem fidei prædicatorem ad eum miſſurum, ſicut miſit Petrum ad Cornelium, Act. 10. Quòd ſi datum ſibi diuinitus auxilium contemnat per peccatum contra naturæ legem commiſſum, hoc ipſo incapax altioris redditur adiutorij, vt apertè docet S. Thomas de verit. quæſt. 14. ar. ij. ad 1. & 2. cont. gent. cap. 159. Vel confertur à Deo auxilium mediatè, ſcilicet media alterius perſonæ prouidentia, vt iis qui rationis vſum non habent, &c.

1. Propoſit. *Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia qua poſſibilia fiãt.*

Ibid. pag. 852. Quarta concluſio. Omnibus venientibus ad vſum rationis Deus confert ſupernaturale auxilium intrinſecum, inſtigans ad bonum. Hæc concluſio eſt D. Thomæ 2. 2. quæ. 89. ar. 6..... Affirmat autem concluſio conferri à Deo auxilium inſtigans ad bonum, non autem quòd ſit reuelatio myſteriorum fidei, quia non ſemper dat illud auxilium immediatè ad credendum; vt plurimum autem dat ad vitam rectè inſtituendam, ex D. Th. quæſt. 9. de verit. ar. 1j. ad 1. & 2.

Ibid. S. Auguſtinus & S. Thomas non intendunt negare conferri à Deo ſufficiens auxilium etiam OBDVRATIS ET EXCÆCATIS vt à peccato reſurgant, ſed affirmant tantùm illis ſubtrahi per quædam temporum interualla, propter appoſita ab eis impedimenta..... Adde prædictos ſanctos ſæpè loqui de ſubtractione auxilij efficacis.

Ibid. 853. *col.* 1. Auxilium illud ſupernaturale non ſemper eſt immediatè ad credendum vel pœnitentiam agendam, vt ſupra notatum eſt, ſed ſæpè mediatè, vt ſcilicet homo rectè vitam inſtituat circa operationes moraliter bonas, cui ſi apponat impedimentum, non peccat ſpeciali peccato infidelitatis aut impœnitentiæ.

DIDACVS NVGVES CABEZVDO in 3. par. D. Th. edit. Venetæ an. 1612.

Ianſenius.
1. Propoſit.
Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentib. & conantib. ſecundum præſentes quas habent vires ſunt impoſſibilia; Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiãt.

QVæſt. 2. de auxil. pag. 83. *col.* 1. Ad quintum reſpondetur illud auxilium (efficax) non eſſe neceſſarium vt homo habeat ſuam potentiam OMNINO COMPLETAM, NON LIGATAM, NON IMPEDITAM, atque adeò vt ſimpliciter loquendo, homo poſſit operari: Et idcirco ſi non operatur imputatur illi peccatum, quia ſimpliciter loquendo, non deeſt aliquid ex requiſitis ad operandum..... Et ad argumentum, quod deeſt illi aliquid neceſſarium, diſtinguitur iſta propoſitio, neceſſarium ex parte potentiæ ita, vt illa non ſit OMNINO COMPLETA, ITA VT SIT ALIQVO MODO LIGATA, VEL IMPEDITA, negatur: Deeſt aliquid neceſſarium ex parte actus, quod datur ſimul cum ipſo actu, tranſeat. &c.

Ibid. Auxilia ſufficientia conſtituunt hominem ſimpliciter potentem ad operandum: at verò auxilium efficax ad ſingulas operationes tenet ſe ex parte ipſius operationis, quoniam præſupponit potentiam OMNINO COMPLETAM NON LIGATAM, NEQVE IMPEDITAM.

Ibid. pag. 87. *col.* 1. Ad vltimam ergo probationem reſpondetur multoties teneri hominem ad orandum & ad petendum auxilium efficax à Deo, vt ſeruet omnia præcepta: & tunc quando de facto orat, iam accipit auxilium efficax ad orandum, ſi verò non orat, non imputatur ei quòd non habet auxilium efficax ad orandum, ſed imputatur ei ipſum non orare, quia hoc ipſum eſt de quo habet præceptum, & licet non receperit auxilium efficax, RECEPIT TAMEN AVXILIVM SVFFICIENS, per quod ſimpliciter loquendo potuit orare.

Idem tom. 2. *ad quæſt.* 86. *ar. p.* Inter Catholicos fuerunt aliqui, dicentes quòd Deus aliquando in pœnam grauiſſimorum peccatorum negat quibuſdam peccatori-

Ianſenius. bus auxilia neceſſaria, & ſufficientia, vt pœnitere poſſint, quales ſunt illi qui in in ſcripturis ſacris dicuntur excæcati & obdurati, ita videtur docere Gregor. Ariminenſis in 3. diſt. 46. quæſt. 1. Et Roffenſis ar. 3. con. Lutherum, QVÆ SENTENTIA COMMVNITER DAMNATVR TANQVAM MAXIME TEMERARIA ET PROXIMA ERRORI: Sed tamen exiſtimo Doctores iſtos ſolùm velle ſignificare, quòd ſit ſpecialis difficultas in his peccatoribus; Sententia enim vt iacet, ETIAM ERRONEA MIHI VIDETVR, & non eſt credibile incidiſſe in talem errorem ſanctiſſimum Martyrem, qui ſuo tempore fuit defenſor fidei in Anglia.

1. Propoſi[tio]. *Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia; quâ poſſibilia fiãt.*

Sit igitur prima concluſio. FIDES EST, ITA VT OPPOSITVM SIT HÆRESIS MANIFESTA, quòd omnis homo, dum eſt in via, & compos rationis, poteſt ſimpliciter loquendo pœnitentiam agere de peccatis, atque adeò omnibus dantur auxilia ſufficientia, vt poſſint pœnitere. Probatur concluſio &c.

Ibid. Illuminat igitur omnem hominem: quæ verba intelliguntur etiam de illuminatione ſupernaturali.

Ibid. pag. 64. Apoſtolus cùm dicit Rom. 1. Tu autem ſecundùm duritiam & impœnitens cor tuum, theſaurizas tibi iram in die iræ, loquitur vniuerſaliter tam Gentibus, quàm Iudæis, vnde NIHIL VALET SOLVTIO, QVOD EXCIPIANTVR AB ISTA REGVLA EXCÆCATI ET OBDVRATI.

Ibid. Pharao maximè fuit induratus, & nihilominus habuit multa auxilia, quibus potuit credere & conuerti. *Addit author quod eſt in cap. Nabuchodonoſor. 23. quæſt. 4. ſumptum ex libro de prædeſtinatione & gratia. Item hanc veritatem* EXPRESSE DEFINIRI PVTAT *in Trid. Seſſ. 6. cap. 14. Et adeſſe* COMMVNEM CONSENSVM TOTIVS ECCLESIÆ.

Ibid. Etiam peccatores excæcati & obdurati habent præceptum agendi pœnitentiam, & peccant magis ac magis, quia non agunt pœnitentiam, vt omnes intelli-

gunt de Pharaone: Ergo ſimpliciter loquendo poſſunt illam agere. Patet conſequentia; quia vt ait D. Ambroſius, IMPIVM EST DICERE, QVOD DEVS ALIQVID IMPOSSIBILE PRÆCIPIAT.

Ianſenius.
1. Propoſit.
Aliqua Dei precepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent vires, ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.

Ibid. pag. 65. col. 1. Qui non recipit auxilium efficax eſt potens ad operandum etiam per principium intrinſecum eiuſdem ordinis cum operatione ſupernaturali: non tamen ille qui non recipit auxilium ſufficiens: Et idcirco iſte excuſatur à peccato contra legem ſupernaturalem, non autem ille.

Ibid. Concedimus illũ (*qui nihil audiuit de rebus fidei*) non habere auxilium ſupernaturale ad credendum & pœnitendum; atque adeò excuſari à tali peccato, licet ſimpliciter loquendo ſit poſſibile credere & pœnitere.

Ibid. de barbaris quibus non eſt annuntiatum Euangelium licet ſimpliciter loquendo non habeant auxilium ſupernaturale, ſufficiens in ſe receptum, nihilominus ſimpliciter loquendo poſſunt credere & pœnitere, quia poſſunt tale auxilium recipere: & de facto reciperent, ſi ſeruarent legem naturalem. Ex hoc autem quòd illi non cognoſcant hanc veritatem, ſolùm ſequitur, quòd excuſentur à tali peccato, quia non eſt eis poſſibile per principium intrinſecum ſuſceptum.

Ibid. Vt aliquis peccet de facto in eo quòd non operatur, non ſufficit quòd teneatur & poſſit ſimpliciter loquendo, ſed requiritur quòd poſſit per potentiam intrinſecè ſuſceptam. Quando verò talem potentiam non habet, facit quidem quod ſecundùm ſe peccatum eſt, ipſe tamen non peccat de facto, ſed excuſatur à peccato, propter carentiam talis potentiæ.

Ibid. Ad ſextum reſpondendum quòd veniens ad vſum rationis peccat contra legem naturæ non ſe conuertendo, quia ad iſtam conuerſionem habet principium intrinſecum ſufficiens, quod tamen non habet ad conuerſionem ſupernaturalem, ET IDCIRCO CONTRA TALEM CONVERSIONEM NON PECCAT.

gant, præcipuos defenſores gratiæ phyſicè prædeterminantis, & qui cauſam illam ardentiùs egere circa tempora diſputationum, contraria omnino poſuiſſe principia, principiis Ianſenianis, quod, vt ſpero, Lector adeo perſpicuè intelliget, ex oppoſitione doctrinæ illorum Thomiſtarum , ad quinque propoſitiones Ianſenij, quæ modò ad examen vocantur, vt non dubitem, quin mecum dicturus ſit, eos qui tam facilè ſibi patiuntur imponi à Ianſeniſtis, alterutram neceſſariò Theologiam neſcire, nempe vel Thomiſticam, vel Ianſenianam.

Ad hoc autem monſtrandum adduco in primis Didacum Aluarez, qui diſputationibus interfuit, & pugnaſſe dicitur, in prima cum Valentia & in 25. quod Pater Lemos malè haberet, cum Baſtida; ſtatimque poſt diſputationes ſcripſit ampliſſimum de Auxiliis tractatum, editum Romæ, anno 1610. Subindéque alterum Reſponſionum, editum Neapoli, anno 1622. Hunc ſequitur Ioannes Gonçalez de Albelda, qui dicitur ipſe quoque diſputationibus interueniſſe, & materiam de Auxiliis pertractauit in commentariis 1. partis, quos edidit Compluti, anno 1621. Tertius eſt Ioannes Paulus Nazarius, Cremonenſis, qui tomo 1. in 1. part. paulò poſt diſputationes edito Venetiis, hoc eſt an. 1610. de Auxiliis fusè diſputat. Quartus Didacus Nugnes Cabezudo, qui & ipſe materiæ de Sacramento Pœnitentiæ tractatum inſeruit de Auxiliis, tom. 1. in 3. part. in Hiſpania primùm, deinde Venetiis

edito, an. 1612. Quintus eſt Petrus Ledeſma, qui an. 1602. dum controuerſia maximè ferueret, iuſtum volumen de Auxiliis ſcripſit, edidítque Salmanticæ. Sextus Balthaſar Nauarrete, cui hæc eadem Quæſtio materiam ſuppeditauit Tom. 2. ſuarum Controuerſiarum, quem edidit Valliſoleti, nondum elapſo ab vltimis Diſputationibus triennio. Septimus erit Ioannes à ſancto Thoma, qui non ita pridem ſuis in 1. part. Commentariis has omnes de Auxiliis controuerſias retexuit. Ex horum doctrina luce clariùs conſtabit, fieri nō poſſe vt vllus vſpiam Thomiſta reperiatur, qui cauſā ſuam coniungere velit cum cauſa Ianſenij, quin principia conuellat à Maioribus tradita, recedatque ab ea doctrina, quam illi ſunt profeſſi coram ſummis Pontificibus, atque in ipſa Eccleſiæ facie, tempore diſputationum.

Et nimirum totum hoc oritur ex diſcrepantia circa duo fundamenta præcipua. Alterum eſt de gratia ſufficiente, alterum de indifferentia libertatis. Nam cùm Thomiſtæ putent ad fidem pertinere, vt prçter gratiam efficacem agnoſcatur gratia ſufficiens, interna, ſupernaturalis, quæ hominis vitio caret effectu, cuius eſt capax; habent quo dicant, Dei mandata, etiam ſuppoſito defectu gratiæ efficacis, eſſe poſſibilia. Quod Ianſeniani, qui gratiam illam non agnoſcunt, dicere non poſſunt.. Indidem ſtatim ſequitur interiori gratiæ ſæpè reſiſti, priuando illam effectu, quem haberet, ſi homo vellet, quod eſt contra ſecundam propoſitionem

Ianſenianam. Sequitur pariter eos, qui non ſaluantur habere ſalutis copiam, beneficio gratiæ ſufficiẽtis: & quia illa non potuit haberi niſi ex meritis Chriſti, mortuum eſſe Chriſtum, vt obtineret etiam reprobis media ſalutis, quod negatur in quinta.

Cùm pariter Thomiſtæ cenſeant intrinſecam omnino eſſe libero arbitrio agendi & non agendi *indifferentiam*, eamque *proximam* & *expeditam*, tertiam propoſitionem Ianſenij penitus conterunt. Vnde ſequitur etiam deſtructio quartæ. Quia ſi gratia efficax non tollit libertatem, conſequenter nec tollit indifferentiam illam, qua fit vt ei poſſit diſſentiri, quod dicere iudicatur hæreticum in illa propoſitione. Quin & ex hoc ipſo principio de neceſſitate indifferentiæ ad libertatem arbitrij, ſequitur quoque contra primam propoſitionem, nunquam liberè violari præcepta, quin ſit in poteſtate tranſgreſſoris non violare: & contra ſecundam, reſiſti gratiæ illi interiori, ſine qua præceptum aliquando non eſt poſſibile: Et poſſe non excidere à gratia nec proinde damnari, qui liberè excidunt & damnantur; ac proinde mortuum eſſe Chriſtum, & ſanguinem fudiſſe, vt hanc eis poteſtatem obtineret, quod eſt contra quintam. Quare certiſſimum eſt, poſitis illis duobus principiis, quæ Thomiſtæ omnino tuẽtur, quæque Ianſeniani omnino negant, neque Thomiſtas tueri poſſe quinque propoſitiones ad ſenſum Ianſenianorum: neque Ianſenianos ad ſenſum Thomiſtarum. Quod ex ſequentibus clarè conſtabit.

IANSENIVS A THOMISTIS GRATIÆ PER SEIPSAM EFFICACIS DEFENSORIBVS CONDEMNATVS.

THOMISTÆ CONTRA IANSENIVM.

DIDACVS ALVAREZ.

DIDACVS *Aluares diſp. 71. de Auxiliis num.* 2. Si de reipſa loquamur, NVLLVS CATHOLICVS DVBITARE POTEST de diuiſione gratiæ in ſufficientem & efficacem.

Ibid. num. 3. Secundùm Concilium Tridentinum datur gratia ſufficiens, qua poteſt homo ſeruare OMNIA MANDATA DIVINA.

Ibid. num. 12. Si non daretur gratia verè ſufficiens, non poſſet illis, qui non conuertuntur imputari ad culpam, quòd non conuerterentur, nec adimplerent diuina

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent vires, ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.

velit tale obiectum, eſt ſufficienter conſtituta in actu primo & PROXIMO, vt poſſit operari, ſi velit.

Id. ibid. nu. 13. *& lib.* 2. *Reſp. cap.* 1. *nu.* 31. §. *ad* 2. Quia ergo cum auxilio ſufficienti præmouente ad aliquam actionem ſaluatur in libero arbitrio EXPEDITA facultas, qua poſſit diſſentire ſi velit; ideò poteſt illi imputari, & imputatur ad culpam, ſi non abſtineat.

Et de induratis lib. 2. *Reſp. c.* 9. *nu.* 15. Licet quamdiu indurati ſunt in via, abſolutè & ſimpliciter poſſint per veram pœnitentiam ad Deum conuerti, & reſipiſcere, hoc tamen ADEO DIFFICILE EST, vt reputetur impoſſibile, iuxta illud Apoſtoli ad Heb. *Impoſſibile eſt eos, qui ſemel ſunt illuminati*, &c. . . . . Si ergo longa conſuetudine peccandi ad tantam obſtinationem perueniant peccatores, vt ſit eis impoſſibile, HOC EST VALDE DIFFICILE à peccato deſiſtere, & ad viam ſalutis redire, cur non poterunt aliqui electi, &c.

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundū præſentes, quas habent vires, ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.

GONCALES DE ALBELDA in 1. *p. S. Thomæ.*

DISP. 77. *ſect.* 3. *nu.* 13. His ſuppoſitis, pro reſolutione veritatis dico primò, inſtante occaſione temporis, quo obligat præceptum naturale, aut ſupernaturale, Deus de facto dat cuicumque viatori auxilium ſufficiens, proportionatum, intrinſecum & extrinſecum, vt poſſit, ſi velit, tale præceptum adimplere, ita vt nullus excuſari poſſit à tranſgreſſione præcepti, ob defectum auxilij ſufficientis. Dixi auxilium ſufficiens proportionatum, quia aliqua occurrere poſſent præcepta naturalia adeo facillima, vt non indigeat homo etiam lapſus ſupernaturali auxilio ad illa implenda, ex aliquo motiuo honeſto virtutis acquiſitæ.

Idem. Diſp. 57. *Sect.* 3. *nu.* 46. Per auxilium ſufficiens &

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent vires ſunt impoſſibilia; Deeſt quoque iis gratia qua poſſibilia fiant.

per concurſum paratum à Deo, ex vi voluntatis antecedentis, qua vult, quantum eſt ex ſe, vt ille actus fiat à nobis, niſi per nos ſteterit, habet voluntas noſtra in ſua poteſtate LIBERA & EXPEDITA quidquid requiritur, vt faciat actum bonum, etiam non prædefinitum.

Idem Diſp. 58. *nu.* 16. Quare indubiè tenendum eſſe cenſeo voluntatem creatã ſolùm ſufficienter adiutam à Deo, habere VLTIMVM COMPLEMENTVM POTENTIÆ ACTIVAE, & concurſum præuium Dei in quo ſaluatur eſſentialis ſubordinata cauſæ ſecundæ, reſpectu primæ, in ordine ſuo, nempe potentiæ PROXIMAE operatiuæ.

Iterum. Habere totam illam virtutem quæ ſufficit & requiritur vt in a[illegible] primo ſit VLTIMATE COMPLETA & PROXIME EXPEDITA [illegible] conſentiendum Deo vocanti, ſi velit. Quare EX SVA MALITIA NON VVLT, non autem ex defectu principij PROXIME, VLTIMATE REQVISITI neceſſitate antecedenti, ſeu ex parte cauſæ.

Iterum ibid. nu. 35. Neceſſitas gratiæ efficacis non impedit quominus ille qui ſolum habet auxilium ſufficiens, habeat proximam expeditam facultatem conſentiendi Deo vocanti, ſi velit.

Et deinduratis Diſp. 77. *Sect.* 3. *nu.* 24. Illi qui in ſcriptura dicuntur peculiariter deſerti à Deo, non ideo tales dicuntur, quia auxiliis ſufficientibus priuentur, pro loco & tempore, quo inſtat occaſio adimplendi præceptum, ſed quia etiamſi auxilia ſufficientia habeant, non tamen efficacia..... Sic deſertis PER QVANDAM EXAGGERATIONEM dicitur impoſſibilis ſalus, aut quia valde difficilis, aut quia impoſſibilis ſolùm impoſſibilitate, ſequenti permiſſionem & præſcientiam Dei, quæ nullo modo deſtruit aut minuit intrinſecam facultatem ad oppoſitum.

Iterum. ibid. nu. 27. Ad quartum patet quòd peccatoribus quantumcunque obduratis non denegantur auxilia ſufficientia, pro loco & tempore, pro quo currit obligatio præcepti.

IOANNES PAVLVS NAZARIVS Cremonenſis.

Ianſenius. 1 Propoſit. *Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundū præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.*

IOannes Paulus Nazarius Cremonenſis ad quæſt. 23. 1. part. art. 3. Controu. 2. pag. 838. editionis Bonon. an. 1620. Diſtinctio auxilij in ſufficiens & efficax nititur teſtimoniis euidentibus ſacrarum litterarum SS. PP. & Scholaſticorum.

Ibid. pag. 840. *col.* 2. Eſt autem auxilium ſufficiens, idem quod gratia excitans, quatenus in ſe comprehendit non ſolùm externam illuminationem, quæ fit per Scripturas, Doctores, & Miracula, ſed comprehendit etiam intellectus illuminationem, quæ fit à Deo, ET MOTIONEM DEI SVPERNATVRALEM RECEPTAM IN VOLVNTATE..... Dicitur autem gratia ſic excitans auxilium ſufficiens, non reſpectu cuiuſcumque operationis, ſed eius tantùm, ad quam efficiendam excitat hominis voluntatem; ita vt ſi excitet ad credendum, ſit ſufficiens ad actum fidei, ſi ad pœnitendum, ad actum pœnitentiæ, ſi ad diligendum Deum ſuper omnia, ſit ſufficiens ad actum dilectionis.

Ibid. controu. 3. *pag.* 851. *col.* 2. Poſtremò ſciendum eſt auxilium ſufficiens dupliciter à Deo nobis conferri; vno modo IMMEDIATE ad effectum à Deo intentum, veluti cùm Deus per internam illuminationem & inſpirationem de rebus fidei hominem infidelem vocat ad fidem: Alio modo mediatè, & hoc dupliciter: ſcilicet vel per aliud auxilium, quaſi remotè diſponens eandem perſonam ad maioris & immediati auxilij ſuſceptionem ad intentum effectum, puta fidei aſſenſum, vel etiam gratiæ conſequutionem: Et hoc modo piè creditur Deum homini in ſyluis vel inter bruta nutrito auxilium quoddam conferre, vt naturæ legem non violet ſed obſeruet. Nam ſi legem obſeruet, & dictamen ſequendo rationis

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia qua poſſibilia fiãt.

naturalis Diuino auxilio roboratæ bonum appetat, & malum fugiat, certiſſimè tenendum eſt, Deum illi vel per internam inſpirationem reuelaturum ea quæ ſunt ad credendum neceſſaria, vel aliquem fidei prædicatorem ad eum miſſurum, ſicut miſit Petrum ad Cornelium, Act. 10. Quòd ſi datum ſibi diuinitus auxilium contemnat per peccatum contra naturæ legem commiſſum, hoc ipſo incapax altioris redditur adiutorij, vt apertè docet S. Thomas de verit. quæſt. 14. ar. ij. ad 1. & 2. cont. gent. cap. 159. Vel confertur à Deo auxilium mediatè, ſcilicet media alterius perſonæ prouidentia, vt iis qui rationis vſum non habent, &c.

Ibid. pag. 852. Quarta concluſio. Omnibus venientibus ad vſum rationis Deus confert ſupernaturale auxilium intrinſecum, inſtigans ad bonum. Hæc concluſio eſt D. Thomæ 2. 2. quæ. 89. ar. 6...., Affirmat autem concluſio conferri à Deo auxilium inſtigans ad bonum, non autem quòd ſit reuelatio myſteriorum fidei, quia non ſemper dat illud auxilium immediatè ad credendum; vt plurimum autem dat ad vitam rectè inſtituendam, ex D. Th. quæſt. 9. de verit. ar. ij. ad 1. & 2.

Ibid. S. Auguſtinus & S. Thomas non intendunt negare conferri à Deo ſufficiens auxilium etiam OBDVRATIS ET EXCÆCATIS vt à peccato reſurgant, ſed affirmant tantùm illis ſubtrahi per quædam temporum interualla, propter appoſita ab eis impedimenta..... Adde prædictos ſanctos ſæpè loqui de ſubtractione auxilij efficacis.

Ibid. 853. *col.* 1. Auxilium illud ſupernaturale non ſemper eſt immediatè ad credendum vel pœnitentiam agendam, vt ſupra notatum eſt, ſed ſæpè mediatè, vt ſcilicet homo rectè vitam inſtituat circa operationes moraliter bonas, cui ſi apponat impedimentum, non peccat ſpeciali peccato infidelitatis aut impœnitentiæ.

DIDACVS NVGVES CABEZVDO in 3. par. D. Th. edit. Venetæ an. 1612.

Ianſenius. 1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundum præſentes quas habent vires, ſunt impoſſibilia; deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiãt.

Q*Væſt. 2. de auxil. pag.* 83. *col.* 1. Ad quintum reſpondetur illud auxilium (efficax) non eſſe neceſſarium vt homo habeat ſuam potentiam OMNINO COMPLETAM, NON LIGATAM, NON IMPEDITAM, atque adeò vt ſimpliciter loquendo, homo poſſit operari: Et idcirco ſi non operatur imputatur illi peccatum, quia ſimpliciter loquendo, non deeſt aliquid ex requiſitis ad operandum..... Et ad argumentum, quod deeſt illi aliquid neceſſarium, diſtinguitur iſta propoſitio, neceſſarium ex parte potentiæ ita, vt illa non ſit OMNINO COMPLETA, ITA VT SIT ALIQVO MODO LIGATA, VEL IMPEDITA, negatur: Deeſt aliquid neceſſarium ex parte actus, quod datur ſimul cum ipſo actu, tranſeat. &c.

Ibid. Auxilia ſufficientia conſtituunt hominem ſimpliciter potentem ad operandum: at verò auxilium efficax ad ſingulas operationes tenet ſe ex parte ipſius operationis, quoniam præſupponit potentiam OMNINO COMPLETAM NON LIGATAM, NEQVE IMPEDITAM.

Ibid. pag. 87. *col.* 1. Ad vltimam ergo probationem reſpondetur multoties teneri hominem ad orandum & ad petendum auxilium efficax à Deo, vt ſeruet omnia præcepta: & tunc quando de facto orat, iam accipit auxilium efficax ad orandum, ſi verò non orat, non imputatur ei quòd non habet auxilium efficax ad orandum, ſed imputatur ei ipſum non orare, quia hoc ipſum eſt de quo habet præceptum, & licet non receperit auxilium efficax, RECEPIT TAMEN AVXILIVM SVFFICIENS, per quod ſimpliciter loquendo potuit orare.

Idem tom. 2. *ad quæſt.* 86. *ar. p.* Inter Catholicos fuerunt aliqui, dicentes quòd Deus aliquando in pœnam grauiſſimorum peccatorum negat quibuſdam peccatori-

Ianſenius. bus auxilia neceſſaria, & ſufficientia, vt pœnitere poſſint, quales ſunt illi qui in in ſcripturis ſacris dicuntur excæcati & obdurati, ita videtur docere Gregor. Ariminenſis in 3. diſt. 46. quæſt. 1. Et Roffenſis ar. 3. con. Lutherum, QVÆ SENTENTIA COMMVNITER DAMNATVR TANQVAM MAXIME TEMERARIA ET PROXIMA ERRORI: Sed tamen exiſtimo Doctores iſtos ſolùm velle ſignificare, quòd ſit ſpecialis difficultas in his peccatoribus; Sententia enim vt iacet, ETIAM ERRONEA MIHI VIDETVR, & non eſt credibile incidiſſe in talem errorem ſanctiſſimum Martyrem, qui ſuo tempore fuit defenſor fidei in Anglia.

1. Propoſit. *Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia; qua poſſibilia fiãt.*

Sit igitur prima concluſio. FIDES EST, ITA VT OPPOSITVM SIT HÆRESIS MANIFESTA, quòd omnis homo, dum eſt in via, & compos rationis, poteſt ſimpliciter loquendo pœnitentiam agere de peccatis, atque adeò omnibus dantur auxilia ſufficientia, vt poſſint pœnitere. Probatur concluſio &c.

Ibid. Illuminat igitur omnem hominem: quæ verba intelliguntur etiam de illuminatione ſupernaturali.

Ibid. pag. 64. Apoſtolus cùm dicit Rom. 1. Tu autem ſecundùm duritiam & impœnitens cor tuum, theſaurizas tibi iram in die iræ, loquitur vniuerſaliter tam Gentibus, quàm Iudæis, vnde NIHIL VALET SOLVTIO, QVOD EXCIPIANTVR AB ISTA REGVLA EXCÆCATI ET OBDVRATI.

Ibid. Pharao maximè fuit induratus, & nihilominus habuit multa auxilia, quibus potuit credere & conuerti. *Addit author quod eſt in cap. Nabuchodonoſor. 23. quæſt. 4. ſumptum ex libro de prædeſtinatione & gratia. Item hanc veritatem* EXPRESSE DEFINIRI PVTAT *in Trid. Seſſ. 6. cap. 14. Et adeſſe* COMMVNEM CONSENSVM TOTIVS ECCLESIÆ.

Ibid. Etiam peccatores excæcati & obdurati habent præceptum agendi pœnitentiam, & peccant magis ac magis, quia non agunt pœnitentiam, vt omnes intelli-

gunt de Pharaone: Ergo ſimpliciter loquendo poſſunt illam agere. Patet conſequentia; quia vt ait D. Ambroſius, IMPIVM EST DICERE, QVOD DEVS ALIQVID IMPOSSIBILE PRÆCIPIAT.

Ianſenius. 1. Propoſit. Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent vires, ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.

Ibid. pag. 65. col. 1. Qui non recipit auxilium efficax eſt potens ad operandum etiam per principium intrinſecum eiuſdem ordinis cum operatione ſupernaturali: non tamen ille qui non recipit auxilium ſufficiens: Et idcirco iſte excuſatur à peccato contra legem ſupernaturalem, non autem ille.

Ibid. Concedimus illũ *(qui nihil audiuit de rebus fidei)* non habere auxilium ſupernaturale ad credendum & pœnitendum; atque adeò excuſari à tali peccato, licet ſimpliciter loquendo ſit poſſibile credere & pœnitere.

Ibid. de barbaris quibus non eſt annuntiatum Euangelium licet ſimpliciter loquendo non habeant auxilium ſupernaturale, ſufficiens in ſe receptum, nihilominus ſimpliciter loquendo poſſunt credere & pœnitere, quia poſſunt tale auxilium recipere: & de facto reciperent, ſi ſeruarent legem naturalem. Ex hoc autem quòd illi non cognoſcant hanc veritatem, ſolùm ſequitur, quòd excuſentur à tali peccato, quia non eſt eis poſſibile per principium intrinſecum ſuſceptum.

Ibid. Vt aliquis peccet de facto in eo quòd non operatur, non ſufficit quòd teneatur & poſſit ſimpliciter loquendo, ſed requiritur quòd poſſit per potentiam intrinſecè ſuſceptam. Quando verò talem potentiam non habet, facit quidem quod ſecundùm ſe peccatum eſt, ipſe tamen non peccat de facto, ſed excuſatur à peccato, propter carentiam talis potentiæ.

Ibid. Ad ſextum reſpondendum quòd veniens ad vſum rationis peccat contra legem naturæ non ſe conuertendo, quia ad iſtam conuerſionem habet principium intrinſecum ſufficiens, quod tamen non habet ad conuerſionem ſupernaturalem, ET IDCIRCO CONTRA TALEM CONVERSIONEM NON PECCAT.

Ianſenius. bus auxilia neceſſaria, & ſufficientia, vt pœnitere poſſint, quales ſunt illi qui in in ſcripturis ſacris dicuntur excæcati & obdurati, ita videtur docere Gregor. Ariminenſis in 3. diſt. 46. quæſt. 1. Et Roffenſis ar. 3. con. Lutherum, QVÆ SENTENTIA COMMVNITER DAMNATVR TANQVAM MAXIME TEMERARIA ET PROXIMA ERRORI: Sed tamen exiſtimo Doctores iſtos ſolùm velle ſignificare, quòd ſit ſpecialis difficultas in his peccatoribus; Sententia enim vt iacet, ETIAM ERRONEA MIHI VIDETVR, & non eſt credibile incidiſſe in talem errorem ſanctiſſimum Martyrem, qui ſuo tempore fuit defenſor fidei in Anglia.

1. Propoſitio. *Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia; qua poſſibilia fiāt.*

Sit igitur prima concluſio. FIDES EST, ITA VT OPPOSITVM SIT HÆRESIS MANIFESTA, quòd omnis homo, dum eſt in via, & compos rationis, poteſt ſimpliciter loquendo pœnitentiam agere de peccatis, atque adeò omnibus dantur auxilia ſufficientia, vt poſſint pœnitere. Probatur concluſio &c.

Ibid. Illuminat igitur omnem hominem: quæ verba intelliguntur etiam de illuminatione ſupernaturali,.

Ibid. pag. 64. Apoſtolus cùm dicit Rom. 1. Tu autem ſecundùm duritiam & impœnitens cor tuum, theſaurizas tibi iram in die iræ, loquitur vniuerſaliter tam Gentibus, quàm Iudæis, vnde NIHIL VALET SOLVTIO, QVOD EXCIPIANTVR AB ISTA REGVLA EXCÆCATI ET OBDVRATI.

Ibid. Pharao maximè fuit induratus, & nihilominus habuit multa auxilia, quibus potuit credere & conuerti. *Addit author quod eſt in cap. Nabuchodonoſor. 23. quæſt. 4. ſumptum ex libro de prædeſtinatione & gratia. Item hanc veritatem* EXPRESSE DEFINIRI PVTAT *in Trid. Seſſ. 6. cap.* 14. *Et adeſſe* COMMVNEM CONSENSVM TOTIVS ECCLESIÆ.

Ibid. Etiam peccatores excæcati & obdurati habent præceptum agendi pœnitentiam, & peccant magis ac magis, quia non agunt pœnitentiam, vt omnes intelli-

gunt de Pharaone: Ergo ſimpliciter loquendo poſſunt illam agere. Patet conſequentia; quia vt ait D. Ambroſius, IMPIVM EST DICERE, QVOD DEVS ALIQVID IMPOSSIBILE PRÆCIPIAT.

Ibid. pag. 65. col. 1. Qui non recipit auxilium efficax eſt potens ad operandum etiam per principium intrinſecum eiuſdem ordinis cum operatione ſupernaturali: non tamen ille qui non recipit auxilium ſufficiens: Et idcirco iſte excuſatur à peccato contra legem ſupernaturalem, non autem ille.

Ibid. Concedimus illū (*qui nihil audiuit de rebus fidei*) non habere auxilium ſupernaturale ad credendum & pœnitendum; atque adeò excuſari à tali peccato, licet ſimpliciter loquendo ſit poſſibile credere & pœnitere.

Ianſenius. 1. Propoſit. *Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundū præſentes, quas habent vires, ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.*

Ibid. de barbaris quibus non eſt annuntiatum Euangelium licet ſimpliciter loquendo non habeant auxilium ſupernaturale, ſufficiens in ſe receptum, nihilominus ſimpliciter loquendo poſſunt credere & pœnitere, quia poſſunt tale auxilium recipere: & de facto reciperent, ſi ſeruarent legem naturalem. Ex hoc autem quòd illi non cognoſcant hanc veritatem, ſolùm ſequitur, quòd excuſentur à tali peccato, quia non eſt eis poſſibile per principium intrinſecum ſuſceptum.

Ibid. Vt aliquis peccet de facto in eo quòd non operatur, non ſufficit quòd teneatur & poſſit ſimpliciter loquendo, ſed requiritur quòd poſſit per potentiam intrinſecè ſuſceptam. Quando verò talem potentiam non habet, facit quidem quod ſecundùm ſe peccatum eſt, ipſe tamen non peccat de facto, ſed excuſatur à peccato, propter carentiam talis potentiæ.

Ibid. Ad ſextum reſpondendum quòd veniens ad vſum rationis peccat contra legem naturæ non ſe conuertendo, quia ad iſtam conuerſionem habet principium intrinſecum ſufficiens, quod tamen non habet ad conuerſionem ſupernaturalem, ET IDCIRCO CONTRA TALEM CONVERSIONEM NON PECCAT.

Ianſenius. 1. Propoſit.

PETRVS LEDESMA de Auxiliis edit. Salmant. anni 1611.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiãt.

AR. 16. *pag.* 332. *col.* 1. Dico tertiò auxilium ſufficiens intrinſecum neceſſarium ad vitanda peccata, datur omnibus hominibus pro tempore quo peccarent, ſi non vitarent peccata. Similiter datur auxilium neceſſarium intrinſecum ad implenda præcepta, pro tempore quo obligant. HOC DICTVM EST CERTISSIMVM INTER THEOLOGOS, ET ILLVD DOCENT OMNES DISCIPVLI D. TH..... VIDETVR ESSE EXPRESSA MENS D. THOMÆ.

Ibid. pag. 333. Quilibet peccator quantumlibet induratus peccat non implendo præcepta, tempore, quo obligant: Ergo habet auxilium intrinſecum ſufficiens: Probatur conſequentia, quia ALIAS NON PECCARET.

Et ar. 14 *pag.* 294. *Propoſita quadam ſolutione ad obiectionem quæ Thomiſtis fieri ſolet col.* 1. Hæc ſolutio, *inquit*, falſa eſt & videtur omnino improbabilis. Quoniam iſta ſententia admittit quod de facto, & reipſa Deus obligat hominem ad actum illi impoſſibilem, At verò, IMPIVM eſt, vt dicit Hieronymus, aſſerere quòd Deus præcipiat aliquid impoſſibile.

Ibid. Secundò probatur hoc ipſum, quod Deus mihi præcepit actum fidei vel charitatis, proponit illum vt poſſibilem: Ergo vel Deus me decipit, quod quidem eſt maxime abſurdũ, vel tenemur fateri quòd à parte rei eſt mihi poſſibilis actus credendi, vel diligẽdi Deum PRO TEMPORE ILLO QVO PRÆCEPTVM OBLIGAT. Antecedens probatur, proponitur mihi iſte actus vt à me faciendus, ergo virtualiter proponitur mihi vt poſſibilis.

Ibid. Auxilium phyſicè prædeterminans non facit quòd actus ſit poſſibilis: ac ſubinde ſine tali auxilio eſt poſſibilis.

Ibid. 295. Præceptum poſitiuum obligat modò ad

actum poſitiuum, v. g. ad actum poſitiuum credendi vel diligendi Deum: Ergo vt hoc præceptum me obliget. ET NON SIT INIVSTVM, oportet quòd mihi ſit poſſibilis actus poſitiuus, qui præcipitur.

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiãt.

Ibid. col. 2. Quando quis non poteſt habere actum poſitiuum credendi, vel diligendi Deum, non credere & non diligere eſt in eo pura negatio, & non priuatio, ergo non peccat non credendo, vel non diligendo, &c.

Ibid. Si ſemel dicatur quòd ille actus eſt impoſſibilis PROPTER CARENTIAM AVXILII EFFICACIS PRÆDETERMINANTIS PHYSICE, conſequenter dicendum eſt quòd illud præceptum non obligat ad actum poſitiuum, & per conſequens non habere actum poſitiuum non erit peccatum, ſed erit mera negatio.

Ibid. pag. 298. *col.* 1. Aduertendum etiam eſt quòd illud auxilium efficax phyſicè prædeterminans voluntatem, concurrit quidem ad productionem operationis, non tamen eſt neceſſarium ex parte principij, tanquam dans virtutem & potentiam; ſed eſt neceſſarium vt actu operetur, & tenet ſe ex parte operationis; & ita qui non habet illud, poteſt ſimpliciter & abſolutè operari: Et quando homo non habet iſtud auxilium, non deeſt illi aliquid neceſſarium ex parte potentiæ, ſed ipſa potentia eſt PERFECTA ET COMPLETA ET LIGATA SINE ILLO; & propterea homo obligatur diuinis præceptis.

Ibid. ar. ij. pag. 233. Prima concluſio. Certiſſimum eſt quod auxiliũ ſufficiens, vel quod dicitur ſufficiens, VERE ET PROPRIE ET IN OMNI RIGORE eſt ſufficiens, etiamſi auxilium prædeterminans voluntatem ſit neceſſarium ad ipſam operationem. Hæc tenent communiter omnes diſcipuli D. Thomæ.

Ibid. Eſſe auxilium ſupernaturale eleuans voluntatem in ordine ad operationem ſupernaturalem, &c.

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia; Deeſt quoque iis gratia qua poſſibilia fiant.

BALTHASAR NAVARRETE tom. 2. Controu. edit. Valliſoletanæ. 1609

A*D quæſt.* 19 *ar.* 8. *controu.* 12. *Poſt explicatam diuiſionem auxilij ſupernaturalis in ſufficiens & efficax.* Ex iis ergo confutatur error Lutheri..... & error Caluini negantium iſtam diuiſionem, & dicentium nullum habere auxilium ſufficiens, qui non habeat etiam auxilium efficax vt ſaluetur.. C..... Confutatur etiam error Pelagianorum & Semipelagianorum, ſeu Maſſilienſium ponentium initium noſtræ iuſtificationis prouenire ex virtute noſtra, NON EX AVXILIO PRÆVENIENTE ET SVFFICIENTE.

Ibid. controu. 19. Auxilium ſufficiens tribuit potentiæ cooperationem ad ipſam operationem producendam taliter, vt per illum cui tribuitur tale auxilium, ſtet non operari.

Ibid. Dicitur auxilium ſufficiens, quia ſufficit vt habens illud, ſic coaptetur operationi, & ſic incipiat excitari ad eam, vt eidem habenti imputetur quòd operatio non ſequatur. *Et paulò antè:* Aſſerit ergo noſtra propoſitio, quòd collato auxilio ſufficienti, ſi homo non reſiſtat, Deus ex ſua liberalitate confert auxilium efficax tanquam complementum actuale.

IOANNES A SANCTO THOMA tom. 2. in 1. par. D. Tho. edit. Lugd. an. 1643.

A*D quæſt.* 23. *Diſp.* 10. *art.* 3. *num.* 36. *pag.* 421. Secunda pars huius ſecundi dicti docet pro præceptis adimplendis in adultis ſemper dari ſufficiens auxilium. Et hoc conſtat, quia ſi hoc deeſſet non peccaret homo, vt dicit Augu-

Auguſtinus loco citato, talium præceptorum adimpletione (legendum eſt non adimpletione; vt ſenſus conſtet) & ſic fruſtra eſſent præcepta. Et lib de gratia & lib. arbit. cap. 16. addit, non iuberet Deus quod ſciret ab homine fieri non poſſe, quis hoc neſciat, ſed ideo iubet aliqua quæ non poſſumus, vt nouerimus quid ab eo petere debeamus. Vnde ſumpſit Conc. Trid. ſeſſ. 6. c. ij. illam definitionem, quòd Deus impoſſibilia non iubet, ſed iubendo monet & facere quod poſſis; & petere quod non poſſis, & adiuuat vt poſſis, vbi pondero illud iubendo monet, nam in ipſa iuſſione & præcepto notificato & cognito, inuoluit Concilium auxilium ſufficiens ad eius impletionem, ſcilicet admonitio ad faciendū quod poſſimus, quod eſt adiutorium ſeu vires, quæ ſe tenent ex parte voluntatis. Addit ſi hæc auxilia aliquando non recipiantur, culpam eſſe hominum, qui ea renuciunt, offerri enim à Deo.

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundū præſentes, quas habent vires, ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.

Ibid. num. 42. *pag.* 423. At verò viatores in hoc differūnt à damnatis, quòd recipiunt ad bene operandum auxilium ſufficiens, non ſolùm purè ſpeculatiuum, ſed etiam affectiuum & influxiuum in voluntatem, de ſe potens ſtimulare & excitare voluntatem, quia ſunt in ſtatu conuertendi ſe ad Deum, licèt aliqui tanta admiratione cum ignauia recipiant hoc auxilium, vt non relinquant locum dari ſibi adjutorium & vires in voluntate.

Ibid. nu. 43. *pag.* 424. Itaque auxilium ſufficiens, quod pertinet præcisè ad rationem medij ad ſalutem, denegatur aliquando ſiue paruulis, ſiue adultis, ſine noua culpa. AVXILIVM VERO SVFFICIENS AD IMPLENDA PRÆCEPTA NON DENEGATVR ALICVI CVRRENTE SEV STANTE PRÆCEPTO.

Iterum ibi. Vnde Pharaoni conceſſum eſt auxilium ſufficiens, ad implenda præcepta Dei, quia erat in ſtatu poſſibilitatis adimplendi illa. Et generales locutiones ſcripturæ, quæ etiam quoſcunque obduratos ad pœnitentiam vocat, & eos peccare ſi non conuertantur, & theſaurizare iram ſignificat, clarè loquuntur de OBDV-

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent vires ſunt impoſſibilia; Deeſt quoque iis gratia qua poſſibilia fiant.

per concurſum paratum à Deo, ex vi voluntatis antecedentis, qua vult, quantum eſt ex ſe, vt ille actus fiat à nobis, niſi per nos ſteterit, habet voluntas noſtra in ſua poteſtate LIBERA & EXPEDITA quidquid requiritur, vt faciat actum bonum, etiam non prædefinitum.

Idem Diſp. 58. *nu.* 16. Quare indubiè tenendum eſſe cenſeo voluntatem creatã ſolùm ſufficienter adiutam à Deo, habere VLTIMVM COMPLEMENTVM POTENTIÆ ACTIVAE, & concurſum præuium Dei in quo ſaluatur eſſentialis ſubordinata cauſæ ſecundæ, reſpectu primæ, in ordine ſuo, nempe potentiæ PROXIMAE operatiuæ.

Iterum. Habere totam illam virtutem quæ ſufficit & requiritur vt in a[illegible] primo ſit VLTIMATE COMPLETA & PROXIME EXPEDITA [illegible] conſentiendum Deo vocanti, ſi velit. Quare EX SVA MALITIA NON VVLT, non autem ex defectu principij PROXIME, VLTIMATE REQVISITI neceſſitate antecedenti, ſeu ex parte cauſæ.

Iterum ibid. nu. 35. Neceſſitas gratiæ efficacis non impedit quominus ille qui ſolum habet auxilium ſufficiens, habeat proximam expeditam facultatem conſentiendi Deo vocanti, ſi velit.

Et de induratis Diſp. 77. *Sect.* 3. *nu.* 24. Illi qui in ſcriptura dicuntur peculiariter deſerti à Deo, non ideo tales dicuntur, quia auxiliis ſufficientibus priuentur, pro loco & tempore, quo inſtat occaſio adimplendi præceptum, ſed quia etiamſi auxilia ſufficientia habeant, non tamen efficacia..... Sic deſertis PER QVANDAM EXAGGERATIONEM dicitur impoſſibilis ſalus, aut quia valde difficilis, aut quia impoſſibilis ſolùm impoſſibilitate, ſequenti permiſſionem & præſcientiam Dei, quæ nullo modo deſtruit aut minuit intrinſecam facultatem ad oppoſitum.

Iterum. ibid. nu. 27. Ad quartum patet quòd peccatoribus quantumcunque obduratis non denegantur auxilia ſufficientia, pro loco & tempore, pro quo currit obligatio præcepti.

IOANNES PAVLVS NAZARIVS Cremonenſis.

Ianſenius. 1. Propoſit, *Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.*

IOannes Paulus Nazarius Cremonenſis ad quæſt. 23. 1. part. art. 3. Controu. 2. pag. 838. editionis Bonon. an. 1620. Diſtinctio auxilij in ſufficiens & efficax nititur teſtimoniis euidentibus ſacrarum litterarum SS. PP. & Scholaſticorum.

Ibid. pag. 840. *col.* 2. Eſt autem auxilium ſufficiens, idem quod gratia excitans, quatenus in ſe comprehendit non ſolùm externam illuminationem, quæ fit per Scripturas, Doctores, & Miracula, ſed comprehendit etiam intellectus illuminationem, quæ fit à Deo, ET MOTIONEM DEI SVPERNATVRALEM RECEPTAM IN VOLVNTATE..... Dicitur autem gratia ſic excitans auxilium ſufficiens, non reſpectu cuiuſcumque operationis, ſed eius tantùm, ad quam efficiendam excitat hominis voluntatem; ita vt ſi excitet ad credendum, ſit ſufficiens ad actum fidei, ſi ad pœnitendum, ad actum pœnitentiæ, ſi ad diligendum Deum ſuper omnia, ſit ſufficiens ad actum dilectionis.

Ibid. controu. 3. *pag.* 851. *col.* 2. Poſtremò ſciendum eſt auxilium ſufficiens dupliciter à Deo nobis conferri; vno modo IMMEDIATE ad effectum à Deo intentum, veluti cùm Deus per internam illuminationem & inſpirationem de rebus fidei hominem infidelem vocat ad fidem: Alio modo mediatè, & hoc dupliciter: ſcilicet vel per aliud auxilium, quaſi remotè diſponens eandem perſonam ad maioris & immediati auxilij ſuſceptionem ad intentum effectum, puta fidei aſſenſum, vel etiam gratiæ conſequutionem: Et hoc modo piè creditur Deum homini in ſyluis vel inter bruta nutrito auxilium quoddam conferre, vt naturæ legem non violet ſed obſeruet. Nam ſi legem obſeruet, & dictamen ſequendo rationis

Ianſenius. naturalis Diuino auxilio roboratæ bonum appetat, & malum fugiat, certiſſimè tenendum eſt, Deum illi vel

1. Propoſit. per internam inſpirationem reuelaturum ea quæ ſunt ad credendum neceſſaria, vel aliquem fidei prædicatorem ad eum miſſurum, ſicut miſit Petrum ad Cornelium, Act. 10. Quòd ſi datum ſibi diuinitus auxilium contemnat per peccatum contra naturæ legem commiſſum, hoc ipſo incapax altioris redditur adiutorij, vt apertè docet S. Thomas de verit. quæſt. 14. ar. ij. ad 1. & 2. cont. gent. cap. 159. Vel confertur à Deo auxilium mediatè, ſcilicet media alterius perſonæ prouidentia, vt iis qui rationis vſum non habent, &c.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia qua poſſibilia fiãt.

Ibid. pag. 852. Quarta concluſio. Omnibus venientibus ad vſum rationis Deus confert ſupernaturale auxilium intrinſecum, inſtigans ad bonum. Hæc concluſio eſt D. Thomæ 2. 2. quæ. 89. ar. 6..... Affirmat autem concluſio conferri à Deo auxilium inſtigans ad bonum, non autem quòd ſit reuelatio myſteriorum fidei, quia non ſemper dat illud auxilium immediatè ad credendum; vt plurimum autem dat ad vitam rectè inſtituendam, ex D. Th. quæſt. 9. de verit. ar. ij. ad 1. & 2.

Ibid. S. Auguſtinus & S. Thomas non intendunt negare conferri à Deo ſufficiens auxilium etiam OBDVRATIS ET EXCÆCATIS vt à peccato reſurgant, ſed affirmant tantùm illis ſubtrahi per quædam temporum interualla, propter appoſita ab eis impedimenta..... Adde prædictos ſanctos ſæpè loqui de ſubtractione auxilij efficacis.

Ibid. 853. *col.* 1. Auxilium illud ſupernaturale non ſemper eſt immediatè ad credendum vel pœnitentiam agendam, vt ſupra notatum eſt, ſed ſæpè mediatè, vt ſcilicet homo rectè vitam inſtituat circa operationes moraliter bonas, cui ſi apponat impedimentum, non peccat ſpeciali peccato infidelitatis aut impœnitentiæ.

DIDACVS NVGVES CABEZVDO in 3. par. D. Th. edit. Venetæ an. 1612.

Ianſenius.
1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentib. & conantib. ſecundũ præſentes quas habent vires ſunt impoſſibilia ; Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiãt.

QVæſt. 2. de auxil. pag. 83. col. 1. Ad quintum reſpondetur illud auxilium (efficax) non eſſe neceſſarium vt homo habeat ſuam potentiam OMNINO COMPLETAM, NON LIGATAM, NON IMPEDITAM, atque adeò vt ſimpliciter loquendo, homo poſſit operari : Et idcirco ſi non operatur imputatur illi peccatum, quia ſimpliciter loquendo, non deeſt aliquid ex requiſitis ad operandum..... Et ad argumentum, quod deeſt illi aliquid neceſſarium, diſtinguitur iſta propoſitio, neceſſarium ex parte potentiæ ita, vt illa non ſit OMNINO COMPLETA, ITA VT SIT ALIQVO MODO LIGATA, VEL IMPEDITA, negatur: Deeſt aliquid neceſſarium ex parte actus, quod datur ſimul cum ipſo actu, tranſeat. &c.

Ibid. Auxilia ſufficientia conſtituunt hominem ſimpliciter potentem ad operandum : at verò auxilium efficax ad ſingulas operationes tenet ſe ex parte ipſius operationis, quoniam præſupponit potentiam OMNINO COMPLETAM NON LIGATAM, NEQVE IMPEDITAM.

Ibid. pag. 87. col. 1. Ad vltimam ergo probationem reſpondetur multoties teneri hominem ad orandum & ad petendum auxilium efficax à Deo, vt ſeruet omnia præcepta : & tunc quando de facto orat, iam accipit auxilium efficax ad orandum, ſi verò non orat, non imputatur ei quòd non habet auxilium efficax ad orandum, ſed imputatur ei ipſum non orare, quia hoc ipſum eſt de quo habet præceptum, & licet non receperit auxilium efficax, RECEPIT TAMEN AVXILIVM SVFFICIENTIS, per quod ſimpliciter loquendo potuit orare.

Idem tom. 2. ad quæſt. 86. ar. p. Inter Catholicos fuerunt aliqui, dicentes quòd Deus aliquando in pœnam grauiſſimorum peccatorum negat quibuſdam peccatori-

Ianſenius. naturalis Diuino auxilio roboratæ bonum appetat, & malum fugiat, certiſſimè tenendum eſt, Deum illi vel

I. Propoſit. per internam inſpirationem reuelaturum ea quæ ſunt ad credendum neceſſaria, vel aliquem fidei prædicatorem ad eum miſſurum, ſicut miſit Petrum ad Cornelium, Act. 10. Quòd ſi datum ſibi diuinitus auxilium contemnat per peccatum contra naturæ legem commiſſum, hoc ipſo incapax altioris redditur adiutorij, vt apertè docet S. Thomas de verit. quæſt. 14. ar. ij. ad 1. & 2. cont. gent. cap. 159. Vel confertur à Deo auxilium mediatè, ſcilicet media alterius perſonæ prouidentia, vt iis qui rationis vſum non habent, &c.

Aliqua Dei precepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia qua poſſibilia fiãt.

Ibid. pag. 852. Quarta concluſio. Omnibus venientibus ad vſum rationis Deus confert ſupernaturale auxilium intrinſecum, inſtigans ad bonum. Hæc concluſio eſt D. Thomæ 2. 2. quæ. 89. ar. 6..... Affirmat autem concluſio conferri à Deo auxilium inſtigans ad bonum, non autem quòd ſit reuelatio myſteriorum fidei, quia non ſemper dat illud auxilium immediatè ad credendum; vt plurimum autem dat ad vitam rectè inſtituendam, ex D. Th. quæſt. 9. de verit. ar. ij. ad 1. & 2.

Ibid. S. Auguſtinus & S. Thomas non intendunt negare conferri à Deo ſufficiens auxilium etiam OBDVRATIS ET EXCÆCATIS vt à peccato reſurgant, ſed affirmant tantùm illis ſubtrahi per quædam temporum interualla, propter appoſita ab eis impedimenta..... Adde prædictos ſanctos ſæpè loqui de ſubtractione auxilij efficacis.

Ibid. 853. *col.* 1. Auxilium illud ſupernaturale non ſemper eſt immediatè ad credendum vel pœnitentiam agendam, vt ſupra notatum eſt, ſed ſæpè mediatè, vt ſcilicet homo rectè vitam inſtituat circa operationes moraliter bonas, cui ſi apponat impedimentum, non peccat ſpeciali peccato infidelitatis aut impœnitentiæ.

DIDACVS NVGVES CABEZVDO in 3. par. D. Th. edit. Venetæ an. 1612.

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentib. & conantib. ſecundum præſentes quas habent vires, ſunt impoſſibilia; Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.

QVæſt. 2. de auxil. pag. 83. col. 1. Ad quintum reſpondetur illud auxilium (efficax) non eſſe neceſſarium vt homo habeat ſuam potentiam OMNINO COMPLETAM, NON LIGATAM, NON IMPEDITAM, atque adeò vt ſimpliciter loquendo, homo poſſit operari: Et idcirco ſi non operatur imputatur illi peccatum, quia ſimpliciter loquendo, non deeſt aliquid ex requiſitis ad operandum..... Et ad argumentum, quod deeſt illi aliquid neceſſarium, diſtinguitur iſta propoſitio, neceſſarium ex parte potentiæ ita, vt illa non ſit OMNINO COMPLETA, ITA VT SIT ALIQVO MODO LIGATA, VEL IMPEDITA, negatur: Deeſt aliquid neceſſarium ex parte actus, quod datur ſimul cum ipſo actu, tranſeat. &c.

Ibid. Auxilia ſufficientia conſtituunt hominem ſimpliciter potentem ad operandum: at verò auxilium efficax ad ſingulas operationes tenet ſe ex parte ipſius operationis, quoniam præſupponit potentiam OMNINO COMPLETAM NON LIGATAM, NEQVE IMPEDITAM.

Ibid. pag. 87. col. 1. Ad vltimam ergo probationem reſpondetur multoties teneri hominem ad orandum & ad petendum auxilium efficax à Deo, vt ſeruet omnia præcepta: & tunc quando de facto orat, iam accipit auxilium efficax ad orandum, ſi verò non orat, non imputatur ei quòd non habet auxilium efficax ad orandum, ſed imputatur ei ipſum non orare, quia hoc ipſum eſt de quo habet præceptum, & licet non receperit auxilium efficax, RECEPIT TAMEN AVXILIVM SVFFICIENS, per quod ſimpliciter loquendo potuit orare.

Idem tom. 2. ad quæſt. 86. ar. p. Inter Catholicos fuerunt aliqui, dicentes quòd Deus aliquando in pœnam grauiſſimorum peccatorum negat quibuſdam peccatori-

Ianſenius. bus auxilia neceſſaria, & ſufficientia, vt pœnitere poſſint, quales ſunt illi qui in in ſcripturis ſacris dicuntur excæcati & obdurati, ita videtur docere Gregor. Ariminenſis in 3. diſt. 46. quæſt. 1. Et Roffenſis ar. 3. con. Lutherum, QVÆ SENTENTIA COMMVNITER DAMNATVR TANQVAM MAXIME TEMERARIA ET PROXIMA ERRORI: Sed tamen exiſtimo Doctores iſtos ſolùm velle ſignificare, quòd ſit ſpecialis difficultas in his peccatoribus; Sententia enim vt iacet, ETIAM ERRONEA MIHI VIDETVR, & non eſt credibile incidiſſe in talem errorem ſanctiſſimum Martyrem, qui ſuo tempore fuit defenſor fidei in Anglia.

1. Propoſitio. *Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia; qua poſſibilia fiãt.*

Sit igitur prima concluſio. FIDES EST, ITA VT OPPOSITVM SIT HÆRESIS MANIFESTA, quòd omnis homo, dum eſt in via, & compos rationis, poteſt ſimpliciter loquendo pœnitentiam agere de peccatis, atque adeò omnibus dantur auxilia ſufficientia, vt poſſint pœnitere. Probatur concluſio &c.

Ibid. Illuminat igitur omnem hominem: quæ verba intelliguntur etiam de illuminatione ſupernaturali.

Ibid. pag. 64. Apoſtolus cùm dicit Rom. 1. Tu autem ſecundùm duritiam & impœnitens cor tuum, theſaurizas tibi iram in die iræ, loquitur vniuerſaliter tam Gentibus, quàm Iudæis, vnde NIHIL VALET SOLVTIO, QVOD EXCIPIANTVR AB ISTA REGVLA EXCÆCATI ET OBDVRATI.

Ibid. Pharao maximè fuit induratus, & nihilominus habuit multa auxilia, quibus potuit credere & conuerti. *Addit author quod eſt in cap. Nabuchodonoſor. 23. quæſt. 4. ſumptum ex libro de prædeſtinatione & gratia. Item hanc veritatem* EXPRESSE DEFINIRI PVTAT *in Trid. Seſſ. 6. cap. 14. Et adeſſe* COMMVNEM CONSENSVM TOTIVS ECCLESIÆ.

Ibid. Etiam peccatores excæcati & obdurati habent præceptum agendi pœnitentiam, & peccant magis ac magis, quia non agunt pœnitentiam, vt omnes intelli-

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundū præſentes, quas habent vires, ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.

gunt de Pharaone: Ergo ſimpliciter loquendo poſſunt illam agere. Patet conſequentia; quia vt ait D. Ambroſius, IMPIVM EST DICERE, QVOD DEVS ALIQVID IMPOSSIBILE PRÆCIPIAT.

Ibid. pag. 65. col. 1. Qui non recipit auxilium efficax eſt potens ad operandum etiam per principium intrinſecum eiuſdem ordinis cum operatione ſupernaturali: non tamen ille qui non recipit auxilium ſufficiens: Et ideirco iſte excuſatur à peccato contra legem ſupernaturalem, non autem ille.

Ibid. Concedimus illū (*qui nihil audiuit de rebus fidei*) non habere auxilium ſupernaturale ad credendum & pœnitendum; atque adeò excuſari à tali peccato, licet ſimpliciter loquendo ſit poſſibile credere & pœnitere.

Ibid. de barbaris quibus non eſt annuntiatum Euangelium licet ſimpliciter loquendo non habeant auxilium ſupernaturale, ſufficiens in ſe receptum, nihilominus ſimpliciter loquendo poſſunt credere & pœnitere, quia poſſunt tale auxilium recipere: & de facto reciperent, ſi ſeruarent legem naturalem. Ex hoc autem quòd illi non cognoſcant hanc veritatem, ſolùm ſequitur, quòd excuſentur à tali peccato, quia non eſt eis poſſibile per principium intrinſecum ſuſceptum.

Ibid. Vt aliquis peccet de facto in eo quòd non operatur, non ſufficit quòd teneatur & poſſit ſimpliciter loquendo, ſed requiritur quòd poſſit per potentiam intrinſecè ſuſceptam. Quando verò talem potentiam non habet, facit quidem quod ſecundùm ſe peccatum eſt, ipſe tamen non peccat de facto, ſed excuſatur à peccato, propter carentiam talis potentiæ.

Ibid. Ad ſextum reſpondendum quòd veniens ad vſum rationis peccat contra legem naturæ non ſe conuertendo, quia ad iſtam conuerſionem habet principium intrinſecum ſufficiens, quod tamen non habet ad conuerſionem ſupernaturalem, ET IDCIRCO CONTRA TALEM CONVERSIONEM NON PECCAT.

Ianſenius. 1. Propoſit.

PETRVS LEDESMA de Auxiliis edit. Salmant. anni 1611.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiãt.

AR. 16. *pag.* 332. *col.* 1. Dico tertiò auxilium ſufficiens intrinſecum neceſſarium ad vitanda peccata, datur omnibus hominibus pro tempore quo peccarent, ſi non vitarent peccata. Similiter datur auxilium neceſſarium intrinſecum ad implenda præcepta, pro tempore quo obligant. HOC DICTVM EST CERTISSIMVM INTER THEOLOGOS, ET ILLVD DOCENT OMNES DISCIPVLI D. TH..... VIDETVR ESSE EXPRESSA MENS D. THOMÆ.

Ibid. pag. 333. Quilibet peccator quantumlibet induratus peccat non implendo præcepta, tempore, quo obligant: Ergo habet auxilium intrinſecum ſufficiens: Probatur conſequentia, quia ALIAS NON PECCARET.

Et ar. 14 *pag.* 294. *Propoſita quadam ſolutione ad obiectionem quæ Thomiſtis fieri ſolet col.* 1. Hæc ſolutio, *inquit*, falſa eſt & videtur omnino improbabilis. Quoniam iſta ſententia admittit quod de facto, & reipſa Deus obligat hominem ad actum illi impoſſibilem, At verò, IMPIVM eſt, vt dicit Hieronymus, aſſerere quòd Deus præcipiat aliquid impoſſibile.

Ibid. Secundò probatur hoc ipſum, quod Deus mihi præcepit actum fidei vel charitatis, proponit illum vt poſſibilem: Ergo vel Deus me decipit, quod quidem eſt maxime abſurdũ, vel tenemur fateri quòd à parte rei eſt mihi poſſibilis actus credendi, vel diligẽdi Deum PRO TEMPORE ILLO QVO PRÆCEPTVM OBLIGAT. Antecedens probatur, proponitur mihi iſte actus vt à me faciendus, ergo virtualiter proponitur mihi vt poſſibilis.

Ibid. Auxlium phyſicè præd[illegible]rminans non facit quòd actus ſit poſſibilis: ac ſubinde ſine tali auxilio eſt poſſibilis.

Ibid. 295. Præceptum poſitiuum obligat modò ad

actum poſitiuum, v. g. ad actum poſitiuum credendi vel diligendi Deum: Ergo vt hoc præceptum me obliget. ET NON SIT INIVSTVM, oportet quòd mihi ſit poſſibilis actus poſitiuus, qui præcipitur.

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiãt.

Ibid. col. 2. Quando quis non poteſt habere actum poſitiuum credendi, vel diligendi Deum, non credere & non diligere eſt in eo pura negatio, & non priuatio, ergo non peccat non credendo, vel non diligendo, &c.

Ibid. Si ſemel dicatur quòd ille actus eſt impoſſibilis PROPTER CARENTIAM AVXILII EFFICACIS PRÆDETERMINANTIS PHYSICE, conſequenter dicendum eſt quòd illud præceptum non obligat ad actum poſitiuum, & per conſequens non habere actum poſitiuum non erit peccatum, ſed erit mera negatio.

Ibid. pag. 298. *col.* 1. Aduertendum etiam eſt quòd illud auxilium efficax phyſicè prædeterminans voluntatem, concurrit quidem ad productionem operationis, non tamen eſt neceſſarium ex parte principij, tanquam dans virtutem & potentiam; ſed eſt neceſſarium vt actu operetur, & tenet ſe ex parte operationis; & ita qui non habet illud, poteſt ſimpliciter & abſolutè operari: Et quando homo non habet iſtud auxilium, non deeſt illi aliquid neceſſarium ex parte potentiæ, ſed ipſa potentia eſt PERFECTA ET COMPLETA ET LIGATA SINE ILLO; & proptereà homo obligatur diuinis præceptis.

Ibid. ar. ij. pag. 233. Prima concluſio. Certiſſimum eſt quod auxiliũ ſufficiens, vel quod dicitur ſufficiens, VERE ET PROPRIE ET IN OMNI RIGORE eſt ſufficiens, etiamſi auxilium prædeterminans voluntatem ſit neceſſarium ad ipſam operationem. Hæc tenent communiter omnes diſcipuli D. Thomæ.

Ibid. Eſſe auxilium ſupernaturale eleuans voluntatem in ordine ad operationem ſupernaturalem, &c.

Ianſenius. 1. Propoſit. *Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundù præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia; Deeſt quoque iis gratia qua poſſibilia fiant.*

BALTHASAR NAVARRETE tom. 2. Controu. edit. Valliſoletanæ. 1609

AD *quæſt.* 19 *ar.* 8. *controu.* 12. *Poſt explicatam diuiſionem auxilij ſupernaturalis in ſufficiens & efficax.* Ex iis ergo confutatur error Lutheri..... & error Caluini negantium iſtam diuiſionem, & dicentium nullum habere auxilium ſufficiens, qui non habeat etiam auxilium efficax vt ſaluetur.. C..... Confutatur etiam error Pelagianorum & Semipelagianorum, ſeu Maſſilienſium ponentium initium noſtræ iuſtificationis prouenire ex virtute noſtra, NON EX AVXILIO PRÆVENIENTE ET SVFFICIENTE.

Ibid. controu. 19. Auxilium ſufficiens tribuit potentiæ cooperationem ad ipſam operationem producendam taliter, vt per illum cui tribuitur tale auxilium, ſtet non operari.

Ibid. Dicitur auxilium ſufficiens, quia ſufficit vt habens illud, ſic coaptetur operationi, & ſic incipiat excitari ad eam, vt eidem habenti imputetur quòd operatio non ſequatur. *Et paulò antè:* Aſſerit ergo noſtra propoſitio, quòd collato auxilio ſufficienti, ſi homo non reſiſtat, Deus ex ſua liberalitate confert auxilium efficax tanquam complementum actuale.

IOANNES A SANCTO THOMA tom. 2. in 1. par. D. Tho. edit. Lugd. an. 1643.

AD *quæſt.* 23. *Diſp.* 10. *art.* 3. *num.* 36. *pag.* 421. Secunda pars huius ſecundi dicti docet pro præceptis adimplendis in adultis ſemper dari ſufficiens auxilium. Et hoc conſtat, quia ſi hoc deeſſet non peccaret homo, vt dicit Augu-

Auguſtinus loco citato, talium præceptorum adimpletione (legendum eſt non adimpletione; vt ſenſus conſtet) & ſic fruſtra eſſent præcepta. Et lib de gratia & lib. arbit. cap. 16. addit, non iuberet Deus quod ſciret ab homine fieri non poſſe, quis hoc neſciat, ſed ideo iubet aliqua quæ non poſſumus, vt nouerimus quid ab eo petere debeamus. Vnde ſumpſit Conc. Trid. ſeſſ. 6. c. ij. illam definitionem, quòd Deus impoſſibilia non iubet, ſed iubendo monet & facere quod poſſis; & petere quod non poſſis, & adiuuat vt poſſis, vbi pondero illud iubendo monet, nam in ipſa iuſſione & præcepto notificato & cognito, inuoluit Concilium auxilium ſufficiens ad eius impletionem, ſcilicet admonitio ad faciendũ quod poſſimus, quod eſt adiutorium ſeu vires, quæ ſe tenent ex parte voluntatis. Addit ſi hæc auxilia aliquando non recipiantur, culpam eſſe hominum, qui ea reiiciunt, offerri enim à Deo.

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent vires, ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.

Ibid. num. 42. *pag.* 423. At verò viatores in hoc differunt à damnatis, quod recipiunt ad bene operandum auxilium ſufficiens, non ſolùm purè ſpeculatiuum, ſed etiam affectiuum & influxiuum in voluntatem, de ſe potens ſtimulare & excitare voluntatem, quia ſunt in ſtatu conuertendi ſe ad Deum, licèt aliqui tanta admiratione cum ignauia recipiant hoc auxilium, vt non relinquant locum dari ſibi adjutorium & vires in voluntate.

Ibid. nu. 43. *pag.* 424. Itaque auxilium ſufficiens, quod pertinet præcisè ad rationem medij ad ſalutem, denegatur aliquando ſiue paruulis, ſiue adultis, ſine noua culpa. AVXILIVM VERO SVFFICIENS AD IMPLENDA PRÆCEPTA NON DENEGATVR ALICVI CVRRENTE SEV STANTE PRÆCEPTO.

Iterum ibi. Vnde Pharaoni conceſſum eſt auxilium ſufficiens, ad implenda præcepta Dei, quia erat in ſtatu poſſibilitatis adimplendi illa. Et generales locutiones ſcripturæ, quæ etiam quoſcunque obduratos ad pœnitentiam vocat, & eos peccare ſi non conuertantur, & theſaurizare iram ſignificat, clarè loquuntur de OBDV-

Ianſenius. RATIS IN STATV POSSIBILITATIS PROXIMÆ, & currente obligatione præcepti.

1. Propoſit. *Ibid. nu. 27. pag.* 419. Eſt autem neceſſarium ponere tale auxilium, dans ſufficientiam & poſſe, quia ad poteſtatem & vim operandi non ſufficit ipſa capacitas obedientialis, quam habet naturalis potentia vt eleuetur ad opera ſupernaturalia; ſed requitur FACVLTAS PROXIMA ET PROPORTIONATA AD OPERANDVM.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiãt.

Ibid. nu. 30. *col.* 2. §. Secundum eſt. Sed tamen pro omni tempore, quo inſtat adulto præceptum, non denegatur ei à Deo, ſed offertur auxilium ſufficiens ex parte ſua, *& antea ibid.* quæ ſententia in adultis vniuerſaliùs currit, quia cùm ipſi ex propriis actibus iuſtificandi ſint, multique ex iis actibus ſint in præcepto, euidentiùs ibi apparet NON POSSE AVXILIVM SVFFICIENS ILLIS DENEGARI, vt præcepto obligentur.

Antea Diſp. 5. *ar.* 6. *pag,* 205. *col.* 1. *nu.* 19. Homo poteſt ſeruare mandata ſine gratia efficaci; diſtinguo, quantum ad virtutem & poteſtatem ſeruandi, tranſeat; quantum ad applicationem potentiæ ad ſeruandum; nego; Applicatio enim datur per auxilium efficax, poſſe per ſufficiens.

Ex teſtimoniis iam allatis conſtat, Thomiſtas gratiæ per ſeipſam efficacis Defenſores, huic 1. *Ianſenij propoſitioni contradicere in omnibus, & ſecundùm omnem modum, quo eam Ianſeniani tuentur: nam & impium vocant quod dicit Ianſenius, Deum homini præcipere aliquid impoſſibile. Et quod Ianſenius impoſſibilitatem illam petit ex eo quòd deſit gratia, Thomiſtæ excludunt, dicentes ex mente omnium Catholicorum adeſſe ſufficientem: Et quia Ianſenius defectum illum gratiæ limitat ad præſentes quas habent vires illi qui præcepta tranſgrediuntur: Thomiſtæ contra potiſſimum adeſſe gratiam ſignificant pro tempore & loco, quo præceptum obligat. Denique potentiam tãtùm remotam poſitam in non repugnantia, vt Deus homines iuuet ſi velit, exſufflant Thomiſtæ, cùm dicunt per diuinam illam gratiam conferri reipſa potentiam, expeditam, proximã, promptam, completam, non impeditam, non ligatam, immediatam.*

DIDACVS ALVAREZ locis iam citatis in præcedenti propoſitione dicit.

Ianſenius. 2. Propoſit. Interiori gratiæ in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur.

NVllum Catholicum dubitare de diuiſione gratiæ in efficacem & ſufficientem. Et ſufficientem iſtam eſſe auxilium intrinſecum & ſupernaturale. Et hoc auxilium eſſe verè ſufficiens, & ſi non eſſet verè ſufficiens, non imputandam peccatoribus mandatorum tranſgreſſionem. Et eſſe ſufficiens ad immediatè agendum, & ita eſſe ſufficiens, vt nullum aliud requiratur ad hoc, vt homo verè poſſit agere & conſtituere potentiam proximam & expeditam ad agendum. *Diſp.* 117. *de auxil. nu.* 11. *&* *diſp.* 76. *nu.* 3. conuenire omnes Catholicos quòd gratia excitans exterior non ſit eadem cum gratia ſufficiente, ſufficientem enim tribuere ſufficientes vires libero arbitrio, quod non facit gratia excitans exterior.

Habemus igitur auxilium internum ſupernaturale verè ac proximè ſufficiens ad operandum & conſtituens proximam & expeditam potentiam, & tamen effectu carens ex Didaco. Ergo auxilio interno, ſupernaturali, verè ſufficienti, verè conſtituenti proximam agendi potentiam in ſtatu naturæ lapſæ voluntas humana reſiſtit, ex Didaco.

Idem. 3. *Reſp. cap.* 5. *nu.* 46. Vnde hæc propoſitio liberum arbitrium motum à Deo auxilio gratiæ ſufficientis ad conuerſionem, poteſt conuerti ſi velit, eſt veriſſima, etiam in ſenſu compoſito accepta.

Si eſt veriſſima, ergo qui non conuertitur reſiſtit interiori gratiæ, ſufficientiſſimæ ad conuerſionem.

Idem. Diſp. 71. *de auxil. nu.* 3. Sanctus Stephanus dixit Iudæis, vos ſemper Spiritui ſancto reſtitiſtis, apertè ſignificans quibuſdam inſpirari bona deſideria, vt conuerti poſſint, QVIBVS TAMEN SVA MALITIA RESISTVNT: ſi

Ianſenius. enim per illam vocationem Spiritus Sancti non poſſent conuerti, non fuiſſent à Stephano reprehenſi Iudæi, QVIA RESTITERVNT.

2. Propoſit.

Interiori gratia in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur.

Idem ibid. Item Iſaiæ 5. ſic loquitur Dominus, Habitatores Hieruſalem, &c. ex quibus conſtat Iudæos, quos reprehendit Dominus, gratiam efficacem non habuiſſe, aliàs feciſſent vtique fructum bonum: habuerunt autem gratiam verè ſufficientem, per quam conuerti potuerunt, & fructus dignos pœnitentiæ facere, aliàs non reprehendiſſet Dominus, quòd vuas non produxerint, ſed labruſcas.

Et Diſp. 112. *nu.* 5. Dari auxilium ſupernaturale intrinſecum neceſſarium ad implenda præcepta: & ab omnibus recipi ſaltem pro loco & tempore, quo præceptum obligat. *Igitur qui præcepta tranſgrediuntur reſiſtunt intrinſeco & ſupernaturali auxilio.*

GONÇALEZ
in 1. par. D. Th.

D*Iſp.* 57. *ſect.* 3. *nu.* 47. *De iis quorum pœnitentia non eſt à Deo prædefinita.* Quod tamen non impedit quominus ſi vellent agerent pœnitentiam, quia per auxilium ſufficiens habent in ſua poteſtate expedita actum pœnitendi..... Quare ſuâ culpâ omittunt actum pœnitentiæ.

Ibid. Diſp. 58. *ſect* 1. *nu.* 16. Quare indubiè tenendum eſſe cenſeo voluntatem creatam ſolùm ſufficienter adiutam à Deo, habere vltimum complementum potentiæ actiuæ..... Et totam illam virtutem quæ ſufficit & requiritur vt in actu primò ſit vltimatè completa & proximè expedita ad conſentiendum Deo vocanti, ſi velit. QVARE EX SVA MALITIA NON VVLT, non verò ex defectu principij proximi, vltimatè compleri.

Ibid. Diſp. 77. *ſect.* 3. Inſtante occaſione temporis quo

obligat præceptum naturale aut ſupernaturale, Deus de facto dat cuicumque viatori auxilium ſufficiens, proportionatum, extrinſecum & INTRINSECVM, vt poſſit ſi velit tale præceptum adimplere. Ita vt nullus excuſari poſſit à tranſgreſſione præcepti, ob defectum auxilij ſufficientis, &c. *Igitur omnis tranſgreſſor reſiſtit interno auxilio.*

Ianſenius.

2. Propoſit.

Interiori gratiæ per Christum in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur.

Ibid. ſect. 3. *nu.* 27. Ad quartum patet quòd peccatoribus quantumcumque obduratis, non denegantur auxilia ſufficientia, pro loco & tempore, pro quo currit obligatio præcepti: *Igitur etiam illi reſiſtunt internæ gratiæ.*

IOANNES PAVLVS NAZARIVS ad qu. 27. 1. par. art. 3. Controuerſ. 2. pag. 840. edit. Bononenſis anni 1620.

EST autem auxilium ſufficiens idem quod gratia excitans, quatenus in ſe comprehendit non ſolùm externam illuminationem, quæ fit per ſcripturas, Doctores & Miracula, ſed comprehendit etiam INTERNAM INTELLECTVS ILLVMINATIONEM, quæ fit à Deo, & MOTIONEM DEI SVPERNATVRALEM, receptam in voluntate. *Internæ igitur & ſupernaturali motioni reſiſtunt qui non habent gratiam efficacem.*

Ibid. 3. *controu. pag.* 851. *col.* 7. Sextò recolendum eſt id quod annotauimus in præcedenti controuerſia, ex D. Th. 3. con. Gen. c. 159. nimirum quòd licet homo per motum liberi arbitrij non poſſit mereri & adipiſci gratiam, poteſt tamen impedimentum ponere gratiæ ſuſcipiendæ; nam de quibuſdam dicitur Iob 21. Dixerunt Deo, recede à nobis; & cap. 24. Rebelles fuerunt lumini. Ex quo ſequitur primò vt homini qui DIVINÆ GRATIÆ RESISTIT SVSCIPIENDÆ meritò imputetur ad culpam, quòd eam non ſuſcipiat.

Ibid. col. 2. Piè creditur Deum homini in ſyluis vel in-

Ianſenius. 2. Propoſit. *Interiori gratia per Chriſtum in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur.*

ter bruta enutrito auxilium quoddam conferre SVPERNATVRALE; vt naturæ legem non violet, ſed obſeruet: *Quod ſi faciat*, certiſſimè tenendum eſt Deum illi per internam inſpirationem reuelaturum ea quæ ſunt ad credendum neceſſaria, vel aliquem fidei prædicatorem ad eum miſſurum..... Quòd ſi datum illi diuinitùs auxilium contemnat per peccatum, contra legem naturæ commiſſum, hoc ipſo incapax altioris redditur adiutorij, vt apertè docet S. Thom. ***Quot ſunt qui auxilium illud contemnunt, ac proinde qui diuinæ gratiæ ſupernaturali & internæ reſiſtunt?***

Ibid. pag. 852. *col.* 1. Quarta concluſio. Omnibus venientibus ad vſum rationis Deus confert ſupernaturale auxilium intrinſecum, inſtigans ad bonum. Hæc concluſio eſt D. Th. &c. ***An ſequuntur omnes illam inſtigationem? An non igitur multi auxilio ſupernaturali intrinſeco reſiſtunt?***

Ibid. col. 2. S. Auguſtinus & S. Thomas non intendunt negare conferri à Deo ſufficiens auxilium, etiam obduratis, & excæcatis, vt à peccato reſurgant..... Sæpè loquuntur de ſubſtractione auxilij efficacis; ***Reſiſtunt igitur interiori gratiæ etiam obdurati & excæcati.***

Ibid. ar. 5. *controu.* 3. *p.* 879. Et nota humanam voluntatem receptis communibus auxiliis opponendo Diuinæ gratiæ obicem ſiue impedimentum peccati, præuenire ſecundùm ordinem executionis effectum Diuinæ voluntatis, ex ſe paratæ ad conferendam gratiam, aut maiora auxilia, SICVT QVI RECEPTO INTRA DOMVM NASCENTIS AVRORÆ FVLGORE, antequàm appareant Solis radij, feneſtram clauderet, diceretur ſolis illuſtrationem obſtaculo oppoſito præueniſſe. Ex quo apparet iniuſtas eſſe querelas eorum, qui dicunt, ſi voluit Deus me non eligere ad gloriam &c. ***Solis radios non videt, qui non videt hominem hîc interiori gratiæ reſiſtentem.***

DIDACVS NVGNEZ CABEZVDO tract. de Auxiliis ad quæſt. 72. 3. par. ar. 5.

Ianſenius.
1. Propoſit.
Interiori gratiæ per Chriſtum in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur.

Q*Væſt. 2. pag.* 87. *col.* 1. Si verò non orat *homo, quando neceſſaria eſt oratio*, non imputatur ei quòd non habet auxilium efficax ad orandum: ſed imputatur ei ipsũ non orare, quia hoc ipſum eſt de quo habet præceptum: & licet non receperit auxilium efficax, recepit tamen auxilium ſufficiens, per quod ſimpliciter loquendo, potuit orare.

Id. ib. tom. 2. ad ar. 1. quæſt. 86. col. 2. Sententia *quæ dicit excæcatis & obduratis negari auxilia ſufficientia ad agendum pœnitentiam*, communiter damnatur, tanquam maximè temeraria, & proxima errori..... Vt iacet etiam erronea mihi videtur.

Ibid. Fides eſt, ita vt oppoſitum ſit hæreſis, quòd omnis homo, dum eſt in via poteſt ſimpliciter loquendo pœnitentiam agere, atque adeò quòd omnibus dantur auxilia ſufficientia, vt poſſint pœnitere.

Ibid. Quòd dicitur, illuminat omnem hominem, &c. intelligitur etiã de ILLVMINATIONE SVPERNATVRALI.

Ibid. pag. 64. Apoſtolus cùm dicit, Tu autem ſecundùm duritiam tuam & impœnitens cor tuum theſaurizas tibi iram, in die iræ, LOQVITVR VNIVERSALITER..... Et nihil valet ſolutio, quòd excipiantur ab iſta regula EXCÆCATI ET OBDVRATI.

Ibid. Etiam Pharao habuit multa auxilia, quibus potuit credere & conuerti.

Ibid. pag. 65. *col.* 1. Qui non recipit auxilium efficax, eſt potens ad operandum, etiam PER PRINCIPIVM INTRINSECVM, eiuſdem ordinis cum operatione ſupernaturali: idcirco non excuſatur à peccato.

Ianſenius. *Ibid.* Veniens ad vſum rationis peccat contra legem naturæ, non ſe conuertendo, quia ad iſtam conuerſionem habet principium ſufficiens; *Hinc colligitur quoties exiſtimet hic Auctor ab hominibus reſiſti interiori gratiæ in ſtatu naturæ lapſæ.*

2.Propoſit. *Interiori gratia per Chriſtum in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur.*

PETRVS LEDESMA.

HIc quoque, *vt in ſuperiori propoſitione monſtratum eſt, tenendum putat* ſecundùm fidem dari auxilium ſufficiens diſtinctum ab efficaci, & illud eſſe ſufficiens in omni rigore, & eſſe ſupernaturale intrinſecum, & eleuare potentiam ad operationem ſupernaturalem, & dari in omni occaſione, quâ vrget obligatio præcepti, ad cuius obſeruationem neceſſarium eſt. *Igitur quicumque peccat non obediendo præceptis huiuſmodi, reſiſtit interno & ſupernaturali auxilio, iuxta Ledeſmam.*

Adde quod dicit art. 13. *pag.* 276. Ex quibus locis conſtat Deum extendere manum, pulſare ad oſtium cordis, & alia ſimilia facere, quod eſt præbere auxilium ſufficiens, vt homines poſſint conuerti: ET TAMEN ALIQVANDO RESISTVNT.

Ibid. pag. 277. Multi peccant EO QVOD DESINT GRATIÆ DEI: *Et paulò ante* qui permittitur peccare, habet auxilium ad non peccandum. *Reſiſtunt igitur auxilio, ad non peccandum dato.*

Ibid. art. 16. *col.* 1. Reſiſtere contingit dupliciter, vno modo poſitiuè, quia homo illuminatur ab ipſo Deo & excitatur per diuinam gratiam, ET RESISTIT HOMO ILLI poſitiuè opponendo impedimentum Diuinæ gratiæ. Alio modo poteſt eſſe reſiſtentia, non quidem poſitiua, ſed negatiua, &c.

Ibid. ad 3. Pharaonem habuiſſe ſimile auxilium atque Nabuchodonoſorem, vt poſſet conuerti.

Ibid. Etiam induratis tribuere Deum auxilium intrinſecum.

Ianſenius.

ſecum. *At Pharao & indurati ſequunturne impulſum huiuſmodi auxilij? Reſiſtunt igitur interiori gratiæ.*

2. Propoſitio.

Interiori gratia in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur.

BALTHASAR NAVARRETE

AD *quæſt.* 19. 1. *par. ar.* 8. *controu.* 19. Licet auxiliũ ſufficiens ſæpè numero præcedat tempore actualem operationem, tamen nõn tribuitur per modum habitus, ſed per modum impellentis ex parte ſua ad operationem, CVI TAMEN IMPVLSVI MVLTOTIES RESISTIT; Aſſerit ergo noſtra propoſitio, quòd collato auxilio ſufficienti SI HOMO NON RESISTAT, Deus ex ſua liberalitate confert auxilium efficax, tanquam complementum actuale.

IOANNES A SANCTO THOMA tom. 2. *in* 1. *par. antea citato.*

AD *quæſt.* 23. *Diſp.* 10. *art.* 5. *num.* 41. *pag.* 423. Non eſt in dictis D. Thom. contrarietas; quia in primo inſtanti vſus rationis, omnes accipiunt ſufficiens auxilium ad acceptandam legem, & ad res fidei implicitè tunc propoſitas..... Sed non omnibus proponuntur res fidei in particulari & determinatè, & ſic non accipiunt ſufficiens auxilium ad explicitè & particulariter credendum: neque ſub motiuo fidei Diuinæ: & hoc ex culpa ſua, quia RESISTVNT priori auxilio, nec volunt acceptare legem neque conuerti ad Deum.

Ibid. nu. 27. *pag.* 419. *col.* 1. Intrinſeca neceſſaria ad conſtituendum auxilium ſufficiens ſunt duo, ex parte intellectus, notitia: ex parte voluntatis, facultas ſeu proportionatæ vires vt ſufficientiam & poteſtatem quis habere dicatur ad aliquid faciendum. Nam voluntas nihil poteſt operari niſi præſupponendo cognitionem ex parte intellectus, & in ſe habendo virtutem & adiutorium

Ianſenius. proportionatum operi ſupernaturali faciendo ; & ſic vtrumque eorum pertinet ad ſufficiens auxilium.

1. Propoſit. *Interiori gratiæ in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur.*

Adde quod dicit poſtea nu. 42. pag. 423. Auxilium ſufficiens viatorum eſſe affectiuum & influxiuum in voluntatem. *Loquitur autem de auxilio ſufficienti, prout ab efficaci diſtinguitur, vt conſtat ex nu. 27. pag. 418. Datur ergo auxilium ſufficiens intrinſecum, illuminatiuũ & affectiuum, quod caret effectu. Et licet dicat aliquos inſigniter obſtinatos impedire ſe ne recipiant affectiuum illud auxilium in voluntate; ſupponit tamen multos hoc non impedire, ac proinde hi reſiſtunt etiam auxilio in voluntate recepto. Obſtinati verò illi habuerunt auxilium proximè ſufficiens, etiam in voluntate, vt non ita obſtinarentur & Dei gratiam repellerent.*

Diſput. 5. ar. 6. pag. 216. col. 1. nu. 54. Reſpondeo non fruſtrari auxilium ſufficiens à nobis quoad ſuum effectum formalem, quem præbet nobis, ſed FRVSTRARI QVOAD SVVM FINEM, PROPTER QVEM DATVR NOBIS ſecundùm voluntatem Dei antecedentem. Hoc enim manet fruſtratum. Quia ipſum auxilium dat potentiam ad actum ET CARET ACTV; fruſtratur ergo fine, licet non effectu formali.

Diſp. 3. ar. 5. pag. 98. col. 2. nu. 27. Diſcrimen Caluini errantis à Thomiſtis ita explicat. Caluinus autem quia potentiam liberam negauit, & totam operationem ita voluit eſſe à gratia, quòd non à nobis liberè operantibus, ideò ante efficaciam gratiæ potentiam denegauit liberam, nec voluit eſſe aliud auxilium ſufficiens, quàm efficax.

Diſp. 5. art. 6. pag. 218. col. 1. nu. 60. Quod ſi Deus noluerit dare auxilium efficax, iſte non manebit potens, diſtinguo; ſi noluerit dare abſolutè & ex ſe tollendo illud, concedo: ſi non dederit ex aliquo impedimento voluntario, puta ex eo quòd voluntariè homo occupatur circa alium, & habet applicationem quoad illum, nego. Tunc enim Deus non denegat auxilium illud efficax, niſi propter impedimentum voluntarium ipſius hominis. *Et deinde.* Vnde imputatur ſibi ſi operetur contra

præceptum, etiam ſi non habeat auxilium efficax ad illud. Quia non habere eſt ex impedimento quod voluntatiè præſtat, occupando ſe circa aliud voluntariè & reddendo ſe incompoſſibilem & repugnantem illi auxilio efficaci, &c.

Ianſenius.

2. Propoſit.

Interiori gratiæ in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur.

Idem paulò ante nu. 58. Deficere applicationem illam, quæ fit per auxilium efficax, deficientiâ voluntariâ, ideoque eſſe in manu mea, & ſic non deficere ſimpliciter aliquid requiſitum ad illum 1. actum, niſi quia volo.

Diſp. 5. *ar.* 7. *pag.* 202. *col.* 2. *nu.* 10. Quare ſi illa probatio Concilij (Senonenſis) aliquam vim habet, dicendum eſt quod reuera probationem ſumit non ex reſiſtentia facta auxilio efficaci (hoc enim ſtare non poteſt) ſed facta auxilio ſufficienti: & vis illius reducitur ad hoc. DE FACTO RESTITERVNT IVDÆI SPIRITVI SANCTO, EOS MONENTI PER AVXILIVM SVFFICIENS: Ergo in ſe habet homo potentiam reſiſtendi auxilio ſufficienti; ſed hanc potentiam non lædit auxilium efficax..... Ergo cum auxilio efficaci manet potentia reſiſtendi.

Ex his conſtat Thomiſtas gratiæ per ſeipſam efficacis Defenſores vnanimi conſenſu putare dari gratiam actualem, internam, ſupernaturalem, per quam conſtituatur proxima bene agendi potentia, cui homines reſiſtant, cùm poſſint conſentire: Atque hoc putare cum principiis fidei neceſſariò connexum eſſe. Itaque damnandam cenſere ſecundam Ianſenij propoſitionem.

Ianſenius.

3. Propoſit.

Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

DIDACVS ALVAREZ in tract. de Auxiliis Diuinæ Gratiæ.

DIſp. 92. *nu.* 8. *Concilium Senonenſe & Tridentinum definiiſſe dicit contra hæreſim Lutheranorum*, quòd in inſtanti in quo liberum arbitrium mouetur à Deo efficaciter, manet in eo LIBERA ET EXPEDITA FACVLTAS, qua poteſt non operari ſi velit.

Ianſenius.

3. Propoſit.

Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

Idem 2. Reſponſ. c. 1. nu. 34. Senſus compoſitus non eſt ille, qui in argumento inſinuatur; quòd videlicet quando gratia eſt in voluntate, non poſſit voluntas non agere actum illum, ad quem determinatur, ablata verò motione poſſit non agere, hic enim ſenſus CONFICTVS FVIT A CALVINO, &c. Quando ergo S. Thomas & eius diſcipuli dicunt, &c...... Nihil aliud intelligunt quam motionem illam efficacem & actualem diſſenſum non poſſe ſimul poni in eodem arbitrio.

Ibid. cap. 4. nu. 9. Dicit Caluinum in eo deceptum, quia putauit illam propoſitionem, liberum arbitrium motum à Deo gratia efficaci non poteſt diſſentire in ſenſu compoſito, nihil aliud ſignificare niſi quòd poſtquam iam gratia efficax, in voluntate poſita eſt, non poſſit liberum arbitrium diſſentire ac refragari, ablatâ verò gratiâ poſſit.... Nos autem multò aliter intelligendum eſſe compoſitum ſenſum illius propoſitionis contendimus. Non enim per illam ſignificatur, quòd quando eſt motio efficax in homine, tunc non poſſit diſſentire ac refragari; ablata verò motione, poſſit. Si enim hoc ſemel concederetur, ABSQVE DVBIO EVERTERETVR LIBERTAS ARBITRII, nec poſſet per diſtinctionem illam ſenſus compoſiti & diuiſi concordari cum decreto abſoluto voluntatis Diuinæ, prædeterminantis omnes actus bonos futuros: nec cum efficacia auxilij præoperantis gratiæ. Senſus ergo legitimus illius propoſitionis in ſenſu compoſito acceptæ eſt, hæc duo ſimul eſſe incompoſſibilia, quod nimirum auxilium efficax ad conſentiendum ſit in homine, & homo diſſentiat.

Idem diſp. 117. de auxil. nu. ij. Ad 3. Reſpõdetur quòd potentia poteſt dupliciter dici proxima & expedita ad operandum primò, quia nihil aliud requiritur ex parte ipſius potentiæ, quo in actu primo conſtituatur ad actualiter operandum, ſiue ad volendum & nolendum, & hoc modo liberum arbitrium poſitis omnibus requiſitis ad operandum poteſt POTENTIA PROXIMA ET EXPEDITA

operari & non operari, velle & nolle. Vnde S. Th. 1. p. quæſt. 83. ar. 2. ad 2. ait quòd facultas nominat quandoque potentiam expeditam ad operandum; ET SIC PONITVR IN DEFINITIONE LIBERI ARBITRII: ſecundo modo poteſt dici facultas proxima & expedita ad operādum; quia in ſua operatione non dependet ab alia priori cauſa, tribuente ipſam cooperationem, vel actualiter concurrente: & in hoc ſenſu, nulla cauſa 2. quantumuis ponatur perfecta, eſt ſecundùm ſe & ſecluſa præmotione diuina expedita ad operandum.

Ianſenius.

3. Propoſit.

Ad merendū & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

Idem lib. 4. Reſponſ. cap. 1. nu. 10. Cæterùm in voluntate hominis cum omnibus prærequiſitis etiam ex parte Dei vt actualiter velit, tale obiectum per iudicium rationis ſibi propoſitum, ſtat ſimul & conſeruatur illæſa vera facultas, qua poteſt nolle idem obiectum aut velle contrarium, vt dictum eſt; & ideo tam agere quàm non agere eſt in poteſtate voluntatis...... Nec enim vt voluntas agens medio iudicio rationis indifferenti poſſit non agere, ſi velit, requiritur quod varietur tale iudicium, vel auferatur, vt argumentum ſupponit. Nam cum eodem iudicio & omnibus prærequiſitis vt voluntas conſentiat in tale obiectum, manet in eadem voluntate EXPEDITA FACVLTAS, QVA POSSIT DISSENTIRE, SI VELIT.

Ibid. nu. 13. Quia ergo cum auxilio efficaci præmouente ad aliquam actionem ſaluatur in libero arbitrio EXPEDITA facultas, qua poſſit diſſentire ſi velit, ideo poteſt illi imputari & imputatur ad culpam, ſi non abſtineat ab actu prohibito, vel ſi non operetur actum bonum & pium, qui eſt in præcepto, quem tamen per auxilium ſufficiens poteſt facere ſi velit, & ſuâ culpâ noluit facere.

Iterum diſp. 23. de auxiliis nu. 28. Ad id autem quod dicitur quia poſt receptam motionem efficacem, voluntas neceſſariò prodit in opus, ita vt non poſſit non operari; Reſpondetur quòd ſimpliciter loquendo non exit

Ianſenius. voluntas in opus NECESSARIÒ, ſed liberè, etiam poſt acceptam motionem: ET SIMPLICITER POTEST NON OPERARI TOTO TEMPORE, QVO HABET ILLAM MOTIONEM. NAM MOTIO PRÆDETERMINANS NON AVFERT A VOLVNTATE PROXIMAM POTENTIAM AD ACTVM OPPOSITVM.

3. Propoſit, *Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.*

Adde quod diſp. 95. nu 9. Diſertè negat amorem beatificum eſſe actum liberum libertate arbitrij, defectu proximæ huius indifferentiæ: & quòd ad primam propoſitionem ſupra relatum eſt, ſine auxilio ſufficienti ad immediatè credendum, non poſſe imputari peccatum incredulitatis.

GONÇALEZ DE ALBELDA.

DIſp. 57. *in* 1. *p. nu.* 48. Conſtantiſſimè aſſerimus CONTRA HÆRETICOS CALVINISTAS quòd voluntas noſtra poteſt non ſequi ſi velit motionem efficacem Dei. Efficacia enim diuinæ motionis non conſiſtit in hoc quòd tollat à voluntate noſtra liberam & expeditam facultatem eam abiiciendi, ſi velit: ſed in eo quòd de facto eam non abiiciat, cùm poſſit. Vult enim Deus decreto ſuo abſoluto vtrumque, videlicet quòd liberum arbitrium noſtrum ſequatur motionem eius efficacem, & quòd habeat liberam & expeditam facultatem ad nõn ſequendum, ſi velit.

Ibid. nu. 51. *Ly* poteſt, *cùm dicitur voluntas poſſe diſſentire motioni efficaci*, ſumi ſemper pro potentia PROXIMA ET EXPEDITA.

Ibid. nu. 54. *dicit neceßitatem agendi, quæ ſequitur ex ſuppoſitione gratiæ efficacis*, eſſe tantum cum habitudine ad noſtrum liberum arbitriũ: ET EXPEDITE INDIFFERENS AD OPPOSITVM. Et liberum arbitrium eſſe PROXIME ET EXPEDITE INDIFFERENS AD VTRVMLIBET.

Ibid. Sect. 3. *nu.* 34. Illud verbum, *cum dicitur voluntas poſſe diſſentire gratiæ efficaci*, non denotare quòd ſemo-

tâ præmotione efficaci proximè & expeditè diſſentire, ſi velit: ſed denotare, quòd etiam ſtante illâ, POTEST PROXIME ET EXPEDITE DISSENTIRE, SI VELIT.

Ianſenius. 3. Propoſit.

Ibid. nu. 36. Cùm liberum arbitrium ſic excitatum, ſit proximè & expeditè indifferens ad vtrumlibet (aliàs liberum arbitrium non eſſet) NON IMPLICAT ABSOLVTE SIMVL PONI DISSENSVM CVM ILLO SIC EXCITATO.

Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

Ibid. nu. 38. Non inclinat determinatè ad vnum, quaſi per modum naturæ, ſed CVM INDIFFERENTIA LIBERA ET EXPEDITA AD OPPOSITVM..... Ita mouet vt concurrat per modum libertatis CVM INDIFFERENTIA EXPEDITA ad oppoſitum.

Ibid. diſp. 61. *nu.* 5. Liberum arbitrium tam in Deo, quàm in hominibus definitur, quòd ſit poteſtas rationis & voluntatis vnum præ alio eligendi, aut vnum & idem acceptandi & reſpuendi..... Ex eo autem quòd dicitur vnum præ alio, habetur hanc poteſtatem debere eſſe CVM INDIFFERENTIA, quæ maneat ex parte principij ETIAM DVM EXERCETVR ACTIO..... Contra rationem liberæ facultatis eſſe, vt ad agendum ſiue ex parte principij formaliter, ſiue ex parte conditionis, requiratur aliquid præuium, quo poſito, indifferentia omnis tollatur. Patet ex dictis, quia libertas formaliter in hac præuia, ſeu per modum principij POTESTATE INTRINSECE INDIFFERENTI ſita eſt. Quidquid ergo præuiè omninò determinat ad vnum, & omninò indifferentiam intrinſecam aufert, libertatem tollit.

Ibid. diſp. 75. *Sect.* 2. *nu.* 41. Ex his colliges, candide Lector, quòd immeritò Aduerſarij cum quibus hîc agimus, nobis imponunt, quòd aſſeramus gratiam præuenientem prædeterminare omnino ad vnum voluntatem noſtram..... cùm potius firmiſſimè teneamus oppoſitum: Nempe voluntatem noſtram per gratiam præuenientem efficacem, qua à Deo excitatur & mouetur,

Ianſenius. non prædeterminari omnino ad vnum, & eiuſmodi gratiam præuenientem non tollere à voluntate noſtra POSSIBILITATEM PROXIMAM ET EXPEDITAM ad oppoſitum, ETIAM STANTE TALI GRATIA PRÆVENIENTE EFFICACI..... ET HINC FACILIS VIA APERITVR AD CONVINCENDOS ET REDVCENDOS HÆRETICOS LVTHERANOS ET CALVINISTAS, qui vſum noſtræ libertatis dicunt deſtrui ex efficacia Diuinæ gratiæ.

3. *Propoſit.* *Ad merendū & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.*

Adde quæ allata ſunt ſupra ad 1. propoſitionem, ideò non excuſari peccatorem à tranſgreſſione præcepti, quia habet auxilium ſufficiens ad illud implendum; *&* *ideò* ſua malitia illud omittere, quia habet potentiam vltimatè completam vt obſeruare poſſit.

IOANNES PAVLVS NAZARIVS ad quæſt. 19. 1. p.

A*Rt. 1. controu. vnica.* Ex quibus omnibus talis poteſt cōſtrui definitio. Liberum arbitrium, eſt voluntas, prout eſt electiua ex iudicio rationis ad diuerſa indifferenti, POTENS AGERE ET NON AGERE.... ſed iam communiter receptam liberi arbitrii, quod eſt potentia libera, quæ poſitis omnibus requiſitis ad agendum habet in ſua poteſtate AGERE ET NON AGERE; ET AGERE HOC VEL ILLVD.

Et deinde. Tertiò explicandum eſt quid ſit poſſe agere & non agere; & agere hoc vel illud aut oppoſitum; quòd nihil aliud eſt, quàm habere potentiam contradictionis & contrarietatis; Ex quibus prior dicit libertatem quoad exercitium, poſterior quoad ſpecificationem actus. Nec quælibet potentia contradictionis ſatis eſt vt ſit potentia libera, ſed requiritur potentia contradictionis, quæ IN EODEM INSTANTI, NON TAMEN PRO EODEM CONIVNCTIM, SED DIVISIM HABET IN SVA FACVLATE VTRAMQVE CONTRADICTIONIS PARTEM.....

Nam

Nam ea potentia quæ ſucceſſiuè tantùm potens eſt ad agendum & non agendum, vt ſcilicet nunc poſſit agere & poſtea poſſit non agere, libera potentia non eſt. Nam & res rationis expertes aliquando poſſunt agere & aliquando non agere, vt patet de brutis ſponte ſe mouentibus, & quandoque à motu ceſſantibus.. Eſt igitur de ratione potentiæ liberæ, vt poſitis omnibus ad agendum requiſitis, modo ſuperius allato explicato, PROMPTAM habeat & EXPEDITAM ad operandum facultatem, poſſitque ſeipſam ad agendum applicare, aut ſe ab agendo continere in vno & eodem inſtanti, licet non pro eodem.

Ianſenius.

3. Propoſit.

Ad merendū & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

Addit ibidem, habere potentiam PROXIMAM ad exercitium ſuæ libertatis, quia poſitis omnibus ad agendum requiſitis, poteſt agere & non agere, agere hoc vel illud.

Ibid. quæſt. 20. *art.* 4. *contron.* 2. Deus cauſas neceſſarias ita mouet, vt neceſſitate quadam ad vnum determinet. Has verò (*liberas*) nulla impoſita neceſſitate præmouet ad ſingulos actus determinatè. Ita vt non ſolius Dei poteſtate & operatione, SED IN AGENTIS LIBERI FACVLTATE POSITA SIT actionis determinatio.

Ibid. Hoc ipſo quòd Deus conſtituit dare influxum iuxta modum & naturam liberi arbitrij, conſtituit etiam dare. 1. offert & dat influxum SIMPLICITER INDIFFERENTEM, quia vt modificatur libertate voluntatis indifferens eſt, quamuis in ordine ad diuinæ voluntatis efficacitatem ac prouidentiam Dei infallibilem non ſit indifferens, ſed infallibilis, & ideò determinatus determinatione non deſtruente libertatem.

Ibid. quæſt. 22. *ar.* 4. Nedum in ſenſu diuiſo, ſed etiam in ſenſu compoſito, voluntas cum tali motione eſt INDIFFERENS AD VTRVMQVE OPPOSITVM.

Ibid. Diuinus influxus impellit ad mouendum ſimul cum voluntate ſeipſam mouente: & licet inferat actum infallibiliter, poteſt tamen voluntas, antequam ſit per actualem impulſum in actu ſecundo, RESISTERE, ET EE-

E

Ianſenius. FECTVM, ILLIVS IMPEDIRE, CVM SIT INDIFFERENS AD VTRVMQVE OPPOSITVM.

3. Propoſit.

Ad merendū & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

Ibid. ad quæſt. 14. *ar.* 13. *controu.* 6. Ex dictis ſequitur neceſſitatem ſenſus compoſiti, quæ eſt etiam neceſſitas ſuppoſitionis, non ſic eſſe intelligendam, vt ſtante v. c. præſcientia Dei de locutione futura, nulla maneat contingentia, indifferentia ſiue libertas in cauſa, videlicet in voluntate ad loquendum, vel non loquendum. Hic enim ſenſus nedum falſus eſt, SED ETIAM HÆRETICVS. Nam quid prodeſt quòd mea voluntas abſolutè, ſiue ſecundùm naturam ſuam conſiderata, libera ſit ad legendum vel non legendum cras, ſi ſuppoſita præſcientia Dei de lectione cras futura, non poteſt non legere, ſed eſt omnino determinata ad legendum? Sic enim nunquam voluntas ſua vteretur libertate, & ex conſequenti nullus eſſet effectus liber. Igitur neceſſitas, quam habet propoſitio ſumpta in ſenſu compoſito, in eo conſiſtit, quòd ſuppoſitio exigit vt effectus, puta loquutio, certò ponatur & non eius oppoſitum; non autem efficit vt non potuerit ſimpliciter eius oppoſitum poni per eandem cauſam, quæ libera eſt. Cum hoc autem, vt dicimus, remanet integra libertas. Non enim de ratione libertatis eſt vt poſſit in oppoſitum ſimul pro eodem inſtanti.

Ibid. Video nunc te ſedentem, & ſuppoſito quòd videam te ſedentem, neceſſariò ſedes; ſed quoniam hæc ſuppoſitio certæ viſionis eſt connexa cum eo obiecto, quod eſt in poteſtate tua, potes enim ſedere & non ſedere; ideò hæc ſuppoſitio non tollit ſeſſionis tuæ libertatem, ſeu contingentiam, ſed remanet ſimpliciter libera ſiue contingens. Cùm itaque ſuppoſitio certæ diuinæ præſcientiæ ſit connexa per quandam habitudinem cum effectu contingente, tanquam effectu ſecundario, qui effectus contingens eſt in poteſtate cauſæ 2. ſequitur quòd ſuppoſitio diuinæ præſcientiæ non tollit libertatem, vel contingentiam effectus futuri.

Ianſenius.
3. Propoſit.
Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

DIDACVS NVGVES CABEZVDO *tract. de auxil. ad quæſt. 72. 3. par.*

QVæſt. 2 *pag. 82. edit. Venetæ an. 1612.* Liberum arbitrium hominis ſecundùm ſe & eſſentialiter eſt indifferens ad vtramque partem contradictionis: ergò per ſolam comprehenſionem, ſupereminentem ipſius liberi arbitrij creati, non cognoſcitur certò & infallibiliter determinatio eius ad alteram partem, etiam ſi conſtituatur homo in illo ordine rerum cum talibus circunſtantiis & auxiliis. Quia neque ille ordo rerum, neque illæ circunſtantiæ determinant liberum arbitrium. Ergò cùm ſecundùm ſe ſit indifferens, ſemper manet & cognoſcitur indifferens.

Ibid. pag. 99. col. 1. Ratio eſſentialis libertatis per ſe 1. conſiſtit in productione actus, qui regulatur per cognitionem indifferentiæ mediorum; & ex hoc ſequitur quòd potentia ſic operans poſſit OPERARI ET NON OPERARI.

Huc adde quæ ſunt allata ad duas propoſitiones præcedentes, Ei qui non orat ideo imputari, quòd non oret, quia habet auxilium ſufficiens ad orandum: *Et in vniuerſum ideo reos eſſe qui carent auxilio efficaci ad vitandum peccatum,* Quia per auxilium ſufficiens habent potentiam completam, non ligatam, non impeditam; Et eſſe manifeſtam hæreſim hoc negare, etiam in obduratis & excæcatis.

Adde quod ibidem dicit pag. 86. Amorem beatificum non eſſe liberum, *ea ſcilicet libertate, quæ ad meritum requiritur.*

Ianſenius 3. Propoſit.

PETRVS LEDESMA.

Ad merendū & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

A*R.* 1. *de auxiliis pag.* 214. *col.* 1. Voluntas libera, vt libera eſt, determinatur iuxta modum ſuæ libertatis taliter, quòd abſolutè & ſimpliciter manet, indifferens. *Igitur vt libera poſtulat ita determinari vt maneat indifferens, ac proinde vt excludat neceſſitatem agendi; contrariam indifferentiæ. Ledeſma verò non agit de alia indifferentia, quàm de illa, quæ requiritur ad imputabilitatem bonorum & malarum actionum. Significat inſuper cuiuſmodi ſit illa neceſſitas, quam excludit hæc indifferentia libertati intrinſeca; ea ſcilicet eſt, quæ reperitur in beatis, qui vident Deum, qui quidem, inquit*, neceſſariò diligunt illum, *ibid. pag.* 215. *Vnde dicit poſteà pag.* 226. Beatos non eſſe liberos ad non peccandum.

Ibid. pag. 223. Illa definitio (cauſa libera eſt illa quæ poſitis omnibus, &c.) vt bona ſit, debet intelligi de requiſitis ex parte potentiæ, quæ conſtituunt ipſam potentiam in ratione virtutis & potentiæ in actu 1. & priùs naturâ quàm intelligatur ipſe actus ſecundus, vt dicit etiam Suares. Igitur poſitis omnibus illis EST NECESSARIVM quòd poſſit operari & non operari. *Et ideò mox ſubdit*, auxilium prædeterminans non ſe tenet ex parte potentiæ, nec conſtituit illam in actu 1. neque complet actum 1. Itaque non impedit quominus in actu 1. completo libera voluntas ſit indifferens.

Ibid. pag. 225. *Ad* 12. dicendum eſt quòd per illam determinationem receptam ab ipſo Deo in voluntate, voluntas determinatur ad operandum, nihilominus tamen non amittit PROXIMAM INDIFFERENTIAM ACTIVAM AD VOLENDVM ET NOLENDVM, quam voluntas habet ſimpliciter & abſolutè.

Ibid. ar. 13. *pag* 273. Ante omnia, hæretici noſtri temporis affirmant dari auxilium efficax..... Et vocant au-

xilium efficax motionem quandam diuinam, quæ ita determinat voluntatem, VT NECESSITATEM ILLI INFERAT. *Atqui hoc ipſum dicit Ianſenius, habet igitur locum ex Ledeſma inter hæreticos noſtri temporis.*

Ianſenius.

3. Propoſit.

Ibid. pag. 275. Prima concluſio contra primum errorem, certiſſimum eſt ſecundùm fidem, quòd non datur auxilium efficax in ſenſu expoſito ab ipſis hæreticis, ſcilicet quod dicit diuinam motionem, quæ ita prædeterminat voluntatem, VT EI NECESSITATEM INFERAT. *Quippe Ledeſma non putat* ſaluari *libertatem, quam hæretici deſtruunt, niſi diuina motio indifferentiam relinquat agendi, vel non agendi.*

Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

Ibid. ar. 14. *pag,* 298. Quando homo non habet iſtud auxilium, non deeſt illi aliquid neceſſarium ex parte potentiæ, ſed ipſa potentia eſt PERFECTA ET COMPLETA, ET NON LIGATA ſine illo, & propterea homo obligatur diuinis præceptis. *Nimirum aliter non obligaretur, quia non haberet potentiam ad vtrumlibet: id eſt indifferentiam, neceſſitati ad vnum determinanti contrariam. Et huc ſpectant alia quædam ſimilia dicta huius Auctoris, allata contra* 1. *propoſitionem, & quæ afferentur contra quartam.*

Eſt tamen addendum quod dicit art. 10. *pag.* 229. *col.* 1. Conſiderandum quòd illa prædeterminatio etiam ſi phyſica ſit, non conſtituit cauſam naturalem, quæ non poſſit CONSENTIRE, VEL DISSENTIRE, VEL ABIICERE MOTIONEM..... ITAQVE STANTE TALI MOTIONE efficaci voluntas manet libera & non determinata naturaliter; Vnde abſolutè POTEST DISSENTIRE, SI VELIT. *Iterùm.* Etiam ſtante illo auxilio poteſt diſſentire. *En in quo diſtinguat cauſam liberam contra naturalem, in eo quòd libera poſſit conſentire vel diſſentire. Et hoc ſtare vult cum prædeterminatione, propterea quod cum illa ſtare debeat libertas.*

Ianſenius.

3. Propoſit. **BALTHAZAR NAVARETE.**

Ad merendũ & demerendam in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

AD *quæſt.* 19. *ar.* 8. 1. *par. controu.* 20. Reſpondetur ergo ad omnia argumenta ſimul, quòd quamuis auxilium efficax ſit determinatũ ad vnum actum intrinſecè, tamen actuat liberum arbitrium, RELINQVENDO IN EODEM INSTANTI FACVLTATEM EIDEM VT POSSIT RESISTERE tali auxilio, atque adeò ex ipſo modo actuandi ſequitur, vt ſi liberum arbitrium velit, NON SE SVBIICIAT AVXILIO. Quod ſi non reſiſtat ſtatim idem auxilium ex ſuo intrinſeco modo, tribuit ei efficaciam & determinationem ad vnum. Quo fit vt abſolutè poſſit liberum arbitrium IN ILLO INSTANTI NON ADMITTERE AVXILIVM EFFICAX; ſi tamen non reſiſtat, ſequitur per conſequentiam neceſſariam, actus. Itaque auxilium efficax denotat voluntatem diuinam, non quidem indifferentem ad vtrumlibet, ſed determinatam ad vnum: atque adeò licet ex vi talis determinationis non habeat voluntas indifferentiam ad vtrumlibet in operando, habet tamen illam ex vi actualis concurſus Dei, quo voluntati actualiter tribuitur POSSE OPERARI VEL NON OPERARI IN EODEM INSTANTI, in quo voluntas non reſiſtit. Quapropter, ex voluntate & auxilio tanquam ex principio totali conſurgit libertas & determinatio ad operandum, & determinatio libera in operando. Nam actuando auxilium efficax voluntatem & liberum arbitrium conformiter ad ſuam naturam, non actuat ex modo, quo forma naturalis actuat ſubiectum, ſcilicet attendendo in ſubiecto ad ſolam potentiam naturalem, ſed potius attendendo AD INDIFFERENTIAM EXPLICATAM. ET RELINQVENDO POTENTIAM AD RESISTENDVM IN EODEM INSTANTI.

Ibid. pag. 311. Quando Deus concurrit cum cauſa libera mouendo eam efficaciter ad operandum, communi-

Ianſenius.

cat eidem SVAM INDIFFERENTIAM mediâ actuali indifferentiâ, quam cauſa ipſa habet in eodem iſtanti, in quo mouetur efficaciter. 3. Propoſit.

Item ibid. Deum præmouendo conſeruare libertatem; quia CAVSAT ACTVALEM INDIFFERENTIAM, & quando efficaciter incipit mouere, RELINQVERE LIBERTATEM AD RESISTENDVM. *Potuitne clariùs ad conſtituendam libertatem arbitrij, indifferentia requiri & excludi neceſſitas illi oppoſita? Et, poteſtne non eſſe proxima indifferentia illa quæ eſt in eodem inſtanti, cum prædeterminatione ad abiiciendam ipſam prædeterminationem?*

Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

IOANNES A SANCTO THOMA.

D*Iſp. 3. ar. 5. pag. 93. col. 2. nu. 7.* Duplex ergo efficacia in Deo reſpectu noſtri liberi actus poteſt conſiderari; vna quæ ſolum velit determinatum actum, ſed non eius modum libertatis; alia quæ & ſubſtantiam actus & modum libertatis velit & cauſet. Efficacia prima SINE INDIFFERENTIA DATA, & non cauſans aut non curans de libertate, ſed ſolùm de determinatione actus tolleret libertatem.

Columna priore ibid. Caluinus poſuit decretum Dei neceſſitans nos ſeu determinans vt neceſſariò faciamus, non vt liberè.

Ibid. diſp. 4. pag. 110. nu. 2. Libertas eſt propria intellectualis naturæ; quia ex ſua vniuerſaliſſima indifferentia in iudicando petit etiam hanc INDIFFERENTIAM IN VOLENDO ET OPERANDO.

Ibid. liberum eſt quod habet dominium ſui actus, & POTEST AGERE ET NON AGERE.

Ibid. pag. 111. col. 1. Deum reſpectu ſuæ bonitatis habere amorem neceſſarium; reſpectu aliorum habere amorem liberum.

Ibid. ar. 4. pag. 121. col. 1. nu. 13. Secundò collige hanc

Ianſenius. indifferentiam & libertatem eſſe in Deo maximè intrinſecam & formalem.

3. Propoſitio. *Ad merendū & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.*

Ibid. ar. 5. pag. 122. col. 2. nu. 1. Dicimus veriſſimum eſſe quòd in Deo non poteſt dari indifferentia penes egredi & non egredi à potentia voluntatis; ſed dari indifferentiam actus penes tangere, vel non tangere ipſum obiectum creatum.

Ibid. pag. 123. col. 1. Si verò intelligatur quòd vt aliquid ſit liberum, exigitur quod poſſit abeſſe & adeſſe quaſi actiuè, id eſt, quòd poſſit facere vt adſit, vel abſit obiectum, quod habet pro effectu, ſic verum eſt, quòd actus ille (Dei) eſt liber & indifferens actiuè. . . . . . entitatiuè paſſiuè non eſt indifferens, entitatiuè actiuè eſt indifferens.

Ibid. ar. 6. pag. 132. col. 1. num. 12. Secunda ratio denegandi Deo etiam ſimplicem complacentiam de rebus poſſibilibus ſumitur ex eo quòd nec liberè nec neceſſariò poteſt diuina voluntas ferri in illas.

Ibid. ar. 7. pag. 143. nu. 1. Dico 1. Seipſum & quidquid formaliter diuinum eſt & intra Deum Deus diligit neceſſariò: eſt ſententia communis. *Loquitur de neceſſario prout diſtinguitur contra liberum, vt patet ex inſcriptione articuli;* Quæ obiecta velit Deus neceſſariò, quæ liberè.

Diſp. 5. ar. 5. pag. 190. col. 2. num. 2. Tum ſeruatur contingentia & libertas, quando ſic fit vnum, quod oppoſitum ſeu non eſſe illius adhuc eſt poſſibile. *Et antè*: Non eſt poſſibilitas contingentiæ & libertatis, ſi ita eſt poſſibilitas ad vnum, quod ſit impoſſibilitas ad oppoſitum.

Ibid. ar. 6. pag. 203. col. 1. nu. 12. Vnde ſumitur explicatio legitima ſenſus compoſiti & diuiſi ex ipſa doctrina S. Thom. non vt putant aduerſarij, quòd ſenſus compoſitus ſit, poſito auxilio, & ſenſus diuiſus, ſublato . . . . . . ſed D. Thomas ſumit ſenſum diuiſum, etiam ſtante auxilio, & voluntate, & prædeſtinatione Dei; ita quòd illo poſito ſequitur in ſenſu diuiſo actum eſſe liberum.

Ibid. col. 2. nu. 13. Id quod in nobis cauſat illa voluntas efficax,

efficax, eſt aperire cor, &c. conſeruando potentiam ad oppoſitum, in quo ſtat modus libertatis, ſeu tollere indeterminationem, & conſeruare INDIFFERENTIAM POTESTATIS ET DOMINII QVOD HABET AD VTRVMQVE ACTVM, AD FACERE ET NON FACERE.

Ibid. pag. 204. *col* 2. *nu.* 17. Reſpondemus Concilium validiſſimè alliſiſſe totam Caluiniſtarum hæreſim, quia Caluinus.... negauit excitantem gratiam cum excitatione indifferenti...... Concilium ergo ad extirpandam hanc hæreſim à ſua radice definiuit dari in nobis excitantem gratiam.... Et hanc ita tangere cor hominis cum indifferentia, quod homo aliquid agat eam recipiens & poſſit abiicere. Qua definitione poſita corruit tota hæreſis Caluini, quia non ſic impellitur voluntas noſtra vt neceſſitetur & non excitetur ſiquidem datur excitãs gratia tali indifferentia quod poteſt abiici à nobis.

Ianſenius. 3. Propoſit. *Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.*

Ibid. nu. 18. Et ita manet EXPEDITA LIBERTAS AD VTRVMQVE ex parte potentiæ, NEC LIGATVR FACVLTAS per determinationem Dei, ſed aperitur cor, &c. Doctrina iſta de indifferentia excitationis de potentia reiiciendi illam & diſſentiendi ſi velit, potentia antecedenti & in ſenſu diuiſo, omni Dei auxilio, etiam ſpecialiſſimo, communis eſt.

Ibid. pag. 213. Per determinationem ad vnum actum non impediri facultatem voluntatis ad oppoſitum.

Ibid. pag. 215. *col.* 2. *nu.* 51. Potentiæ non liberæ remanent ſub potentia antecedenter tantùm ad a iam formam, SED NON CVM INDIFFERENTIA DOMINATIVA & ex arbitrio ſe mouenre.

Ibid. diſp. 7. *ar.* 4. *pag.* 308 *col.* 1. *nu.* 40. Nec currit ſimilis ratio in illuminante aut in viſione beatifica voluntatem rapiente, quia tales cauſæ non ſolùm antecedunt, ſed etiam non cauſant ex parte rei non cauſatæ libertatem & liberum modum agendi, ſed coarctantur & coarctant ad vnum tantum modum operandi, Diuina verò voluntas, &c.

Ex his dictis conſtat Thomiſtas vno ore damnare 3. Ianſeny Propoſitionem: quatenus negat indifferentiam ſeu potentiam agendi & non agendi neceſſariam eſſe ad libertatem arbitrij, & admittit neceſſitatem etiam talem, qualis eſt in beatis ad amandum Deum. Indifferentiam autem illam quæ neceſſaria eſt, eſſe proximam & expeditam, putaréque ita eſſe ſentiendum, vt vitetur error Caluini & Lutheri.

Ianſenius. 4. Propoſit. *Doctrina Thomiſtarum ſuperius expreſſa contra tertiam propoſitionem Ianſenij, huic etiam quartæ contraria eſt, quatenus aſſerit in ſecunda parte Semipelagianos in hoc fuiſſe hæreticos, quòd talem admitterent interiorem gratiam præuenientem, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.*

Semipelagiani admittebãt præuenientis gratiæ interioris neceſſitatẽ ad ſingulos actus etiam ad initium fidei. Et in hoc erant hæretici quod vellent eam gratiam talem eſſe cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.

DIDACVS ALVAREZ.

Sequitur enim inde Semipelagianum fuiſſe Didacum Aluarez quando dixit loco ſuperius allato ex mente Concilij Senonenſis & Tridentini. Quod in inſtanti in quo liberum arbitrium mouetur à Deo efficaciter, manet in eo libera & expedita facultas, qua poteſt non operari ſi velit. *Diſp. 91. de auxil. nu. 8.*

Item. Senſum eſſe Caluini, quod videlicet quando gratia efficax eſt in voluntate, non poſſit voluntas non agere actum illum, ad quem determinatur, ablata verò motione poſſit non agere. 1. *Reſp. cap. 1. nu. 34.*

Item. Caluinum in eo deceptum quia putauit illam propoſitionem, liberum arbitrium motum à Deo gratia efficaci non poteſt diſſentire in ſenſu compoſito, nihil aliud ſignificare, niſi quod poſtquam iam gratia efficax in voluntate poſita eſt, non poſſit liberum arbitrium diſſentire ac refragari, ablata verò gratia poſſit..... Et ſi hoc ſemel concederetur ſine dubio euerteretur libertas arbitrij, nec poſſet per diſtinctionem illam ſenſus compoſiti & diuiſi concordari cum decreto abſoluto voluntatis Diuinæ, prædeterminantis omnes actus bonos fu-

turos ; nec cum efficacia auxilij præoperantis gratiæ. *Ibid. col. 4. nu. 9.*

Ianſenius.

4. Propoſit.

Semipelagiani admittebant præuenientis gratiæ interioris neceſſitatem ad ſingulos actus, etiam ad initium fidei. Et in hoc erant hæretici quod vellent eam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.

Ibid. Liberum arbitrium poſitis omnibus requiſitis ad operandum poſſe potentia proxima & expedita operari & non operari, velle & nolle. *Diſp. 117. de auxil. nu. ij.*

Idem. In voluntate hominis cum omnibus prærequiſitis etiam ex parte Dei vt actualiter velit tale obiectum per iudicium rationis ſibi propoſitum, ſtare ſimul & conſeruari illæſam veram facultatem, qua poteſt nolle idem obiectum aut contrarium : Et ideo tam agere quàm non agere eſſe in poteſtate voluntatis. Et cum iudicio rationis indifferenti & omnibus prærequiſitis vt voluntas conſentiat in tale obiectum, manere in eadem voluntate expeditam facultatem, qua poſſit diſſentire ſi velit ; 4. *Reſp. cap. 1. nu. 10.*

Item. Cum auxilio efficaci præmouente ad aliquam actionem ſaluari in libero arbitrio expeditam facultatem, qua poſſit diſſentire ſi velit. *Ibid. nu. 13.*

Item. Simpliciter loquendo voluntatem non exire in opus neceſſariò, ſed liberè, etiam poſt acceptam motionem & ſimpliciter poſſe non operari toto tempore, quo habet illam : nec auferri potentiam proximam ad actum oppoſitum. *Diſput. 23. de auxil. nu. 28. & Diſp. 22.*

Idem eſt voluntatem poſſe reſiſtere vel obtemperare etiam illi gratiæ quæ eſt efficax ac poſſe illi conſentire vel diſſentire, poſſe agere vel non agere, illâ ſuppoſitâ, quòd toties & tot modis Didacus aſſerit ; Ac proinde vel illud non eſt Semipelagianum, vel Semipelagianus eſt Didacus.

GONÇALEZ DE ALBELDA.

I*Dem erit dicendum de Ioanne Gonçalez, nam etiam inculcare non ceſſat indifferentiam & poteſtatem agendi expeditam & proximam eſſe ad libertatem neceſſariam ac proinde*

Ianſenius.

manere cum gratia & ſub gratia efficaci vt monſtratum eſt in ſuperiori proxima propoſitione.

4 Propoſit.

Semipelagiani admittebant prævenientis gratiæ interioris neceſſitatem ad ſingulos actus, etiam ad initium fidei. Et in hoc erant hæretici quòd vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.

Recolendum eſt illud ex diſp.57. ſect.3. nu.48. contra Hæreticos Caluiniſtas conſtantiſſimè aſſerendum, quod voluntas noſtra poteſt non ſequi ſi velit motionē efficacem. Efficaciam enim diuinæ motionis non conſiſtere in hoc quod tollat à voluntate noſtra LIBERAM ET EXPEDITAM FACVLTATEM eam abiiciendi, ſi velit, ſed in eo quod de facto eam non abiiciat, cùm tamen poſſit. Velle enim Deum decreto ſuo abſoluto vtrumque quòd liberum arbitrium noſtrum ſequatur motionem eius efficacem, & quòd habeat LIBERAM ET EXPEDITAM FACVLTATEM ad non ſequendum ſi velit.

Et nu.51. Ly, poteſt, cum dicitur liberum arbitrium poſſe diſſentire, interpretandum de potentia proxima expedita.

Et nu.54. Ex ſuppoſitione gratiæ efficacis ſequi neceſſitatem agendi tantùm cum habitudine ad noſtrum liberum arbitrium, vt expeditè indifferens ad oppoſitum, *quod ter, aut quater repetit num. 55. & 56. Et nu.63.* Relinqui potentiam proximam & liberam facultatem ad determinandum ſe ad hoc potius, quàm illud.

Diſp.58. ſect.1. nu.7. Prædeterminari voluntatem per modum libertatis, manente intrinſeca indifferentia PROXIMA ET EXPEDITA ad vtrumlibet.

Ibid. ſect.3. nu.34. Illud verbum quo dicitur liberum arbitrium poſſe diſſentire, non denotare quod ſemota præmotione efficaci poteſt proximè & expeditè diſſentire, ſi velit; ſed denotare, quod ETIAM STANTE ILLA POTEST PROXIME ET EXPEDITE DISSENTIRE, SI VELIT.

Et num. 36. Non dici diſſenſum impoſſibilem libero arbitrio excitato per gratiam efficacem, quia implicet abſolutè poni ſimul diſſenſum cum libero arbitrio, ſic excitato. Hoc enim falſum eſſe. Et ſi ſic excitatum NON ESSET PROXIME ET EXPEDITE INDIFFERENS AD VTRVMLIBET, NON FORE LIBERVM.

Et nu. 38. Gratiam efficacem non inclinare determinatè ad vnum, quaſi per modum naturæ, ſed cum indifferentia libera & expedita ad oppoſitum. . . . . ET NON ADÆQVARE TOTAM VIM RESISTENDI, QVAM HABET VOLVNTAS.

Et diſput. 75. *ſect.* 3. *nu.* 41. Firmiſſimè teneri à Thomiſtis, voluntatem noſtram per gratiam præuenientem efficacem, qua à Deo excitatur & mouetur, non prædeterminari omnino ad vnum; NEC TOLLERE POSSIBILITATEM PROXIMAM ET EXPEDITAM ad oppoſitum, etiam ſtante tali gratia.

Denique Gonçalez citatis locis quinquies ſupra vigeſies, requirit PROXIMAM ET EXPEDITAM FACVLTATEM AD VTRVMLIBET OPPOSITORVM *vt ſaluetur libertas, & contendit ſtare illam cum gratia efficaci, quod eſt dicere cum illa gratia coniungi to poſſe diſſentire, ſeu non conſentire ac proinde reſiſtere. Eſt igitur etiam ille Semipelagianus, ſi vera eſt propoſitio Ianſenij.*

Ianſenius.

4. Propoſit.

Semipelagiani admittebãt præuenientis gratiæ interioris neceſſitatem ad omnes actus etiã ad initium fidei. Et in hoc erant hæretici quod vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.

IOANNES PAVLVS NAZARIVS.

Nihilo magis excuſari poterit Ioannes Paulus Nazarius, qui etiam ipſe intrinſecam eſſe putat libero arbitrio indifferentiam, & promptam atque expeditam facultatem agendi & non agendi, & conſequenter reſiſtendi vel obtemperandi etiam gratiæ efficaci, ſiquidem cum illa ſtat libertas. Conſtat hoc ex iis quæ dicit ad art. 20. *quæſt.* 19. 1. *part. controu. vnica. Definitionem liberi arbitrij ſic poſſe conſtrui.* Liberum arbitrium eſt voluntas, prout eſt electiua, ex iudicio rationis, AD DIVERSA INDIFFERENTI, POTENS AGERE ET NON AGERE. Eſſe etiam communiter receptam ab omnibus illam definitionem, Potentia libera eſt illa, quæ poſitis omnibus ad agendum requiſitis, poteſt agere & non agere hoc vel illud: Et cùm dicitur poſſe agere & non agere, & agere hoc vel

Ianſenius.

4. Propoſit.

Semipelagiani admittebãt præuenientis gratiæ interioris neceſſitatẽ ad ſingulos actus etiã ad initium fidei: Et in hoc erant hæretici quod vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.

illud, nihil aliud eſſe, quàm habere potentiam contradictionis & contrarietatis; nec quamlibet potentiam contradictionis ſatis eſſe vt ſit potentia libera, ſed requiri potentiam contradictionis, quæ in eodem inſtanti, non tamen pro eodem coniunctim, ſed diuiſim habeat in ſua facultate VTRAMQVE CONTRADICTIONIS PARTEM.... Eam enim potentiam quæ ſucceſſiuè tantùm potens eſt ad agendum & non agendum, vt ſcilicet nunc poſſit agere, & poſteà poſſit non agere, non eſſe potentiam liberam. Debere potentiam liberam poſitis omnibus ad agendum requiſitis in eodem inſtanti, habere PROMPTAM ET EXPEDITAM ad operandum facultatem; poſſeque ſeipſam ad agendum applicare, aut ſe ab agendo continere.

Item ad quæſt. 20. *art.* 4. *controu.* 2. Deum quidem cauſas neceſſarias ita mouere, vt ad vnum determinet neceſſitate quadam: liberas autem NVLLA IMPOSITA NECESSITATE præmouere ad ſingulos actus determinatè; ita vt non in ſolius Dei poteſtate & operatione, ſed in agentis liberi facultate poſita ſit agentis determinatio.

Item ad quæſt. 22. *art.* 4. Diuinum influxum impellere ad mouendum ſimul cum voluntate ſeipſam mouente, & licèt inferat actum infallibiliter, poſſe tamen voluntatem antequam ſit per actualem influxum in actu 2. RESISTERE ET EFFECTVM ILLIVS IMPEDIRE, cùm ſit indifferens ad vtrumque oppoſitum.

Item ad quæſt 14. *art.* 13. *controu.* 6. ESSE SENSVM HÆRETICVM, ita intelligere neceſſitatem ex ſuppoſitione, vt ea ſtante nulla maneat contingentia, indifferentia ſiue libertas in voluntate..... Ita enim voluntatem numquam exercere ſuam libertatem; nec ex conſequenti ſupereſſe vllum effectum liberum; & debere voluntatem poſſe non facere id ad quod determinatur.

Ianſenius. 4. Propoſit.

DIDACVS NVGVES CABEZVDO.

Semipelagiani admittebāt preuenientis gratiæ interioris neceſſitatē ad ſingulos actus, etiā ad initium fidei: Et in hoc erant heretici quòd vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.

Recognoſcenda pariter ſunt ea quæ producta ſunt ex Cabezudo, vt conſtet ipſum quoque Semipelagianiſmi damnatum eſſe à Ianſenio, cùm dicit tract. de Auxiliis ad quæſt. 72. 3. part. quæſt. 2. liberum arbitrium ſecundùm ſe & eſſentialiter eſſe indifferens ad vtramque partem contradictionis pag. 82. edit. Venetæ.

Item. Auxilium efficax præſupponere potentiam OMNINÒ COMPLETAM, NON LIGATAM, NON IMPEDITAM AD VTRVMLIBET. *pag.* 83.

Item pag. 99. Rationem eſſentialem libertatis per ſe primò conſiſtere in productione actus qui regulatur per cognitionem indifferentiæ mediorum. Et ex hoc ſequi quòd potentia ſic operans POSSIT OPERARI ET NON OPERARI.

Ex iis manifeſtè ſequi auxilium efficax datum ab ipſo Deo, & exiſtens ſimul tempore & prius natura quàm noſtra operatio, nullo modo tollere vel minuere libertatem illius, propterea quòd non tollat cognitionem indifferentiæ mediorum.

PETRVS LEDESMA.

Hvc quoque referenda ſunt quæ ſunt allata ſuperiùs ex Ledeſma de neceſſitate indifferentiæ ad conſtituendam libertatem. Et quòd illa retineatur etiam ſub gratia efficaci, & quòd ſint hæretici qui hoc negant. *Nam cùm indifferentiam retineri ſit idem ac retineri poteſtatem non conſentiendi, quod eſt reſiſtere impulſui diuinæ gratiæ, ſequitur ex Ledeſma voluntatem reſiſtere poſſe gratiæ efficaci, & ſi hoc Semipelagianum eſt, Semipelagianum eſſe Ledeſmam, qui ex aduerſo Caluiniſtas vocat eos qui contradicunt. Hæc inter alia notari poſſunt.*

Ianenius. *Ar.* 1. *pag.* 49. Ex eo quòd ſit neceſſarium vt voluntas prædetermínetur ab ipſo Deo per auxilium, non colligitur quòd non ſit in poteſtate voluntatis conſentire vel diſſentire.

4. Propoſitio.

Semipelagiani admittebāt præuenientis gratiæ interioris neceſſitatem ad ſingulos actus, etiam ad initium fidei: Et in hoc erant hæretici quòd vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.

Art. 10. *pag.* 225. *col.* 2. Voluntas libera eſt abſolutè loquendo & ABSOLVTE POTEST RESISTERE DEI AVXILIO, quamuis non in ſenſu compoſito, quia determinatur ſecundùm conditionem ſuæ naturæ. *Eſt igitur illa naturalis conditio cauſæ liberæ.*

Ibid. pag. 229. *col.* 1. Itaque ſtante tali motione efficaci voluntas manet libera & non determinata naturaliter, vnde abſolutè POTEST DISSENTIRE SI VELIT, etiam STANTE ILLO AVXILIO POTEST DISSENTIRE.

Ibid. ar. 13. *pag.* 284. Auxilium efficax relinquit potentiam in qua recipitur habilem vt poſſit ACTVM VITARE, CONSENTIRE, DISSENTIRE, & voluntatem poſſe RESISTERE abſolutè loquendo.

Ibid. 285. Ad auxilium efficax conſequi actum infallibiliter, non tamen INEVITABILITER.

BALTHAZAR NAVARETTE.

EX *dictis ab hoc Authore contra tertiam propoſitionē hîc tantùm repetenda ſunt iſta.* Auxilium efficax actuare liberum arbitrium relinquendo in eodem inſtanti facultatem eidem vt poſſit reſiſtere tali auxilio. Ex iſto modo actuandi ſequi vt ſi liberum arbitrium velit non ſe ſubijciat auxilio: Abſolutè poſſe liberum arbitrium in illo inſtanti non admittere auxilium efficax: habere indifferentiam ex vi actualis concurſus Dei quo voluntati actualiter tribuitur poſſe operari vel non operari in eodem inſtanti in quo eadem voluntas non reſiſtit: Auxilium efficax actuare liberum arbitrium conformiter ad ſuam naturam attendendo ad indifferentiam explicatam & relinquendo potentiam ad reſiſtendum in eodem inſtanti; Deum

Deum mouendo efficaciter cauſam liberam communicare illi indifferentiam, conſeruare libertatem, quia cauſat actualem indifferentiam, & quando incipit efficaciter mouere, relinquere libertatem ad reſiſtendum. *Non poteſt expreſſius contradici Ianſenianæ propoſitioni.*

Ianſenius. 4. Propoſit.

Semipelagiani admittebãt præuenientis gratiæ interioris neceſſitatem ad omnes actus, etiã ad initium fidei. Et in hoc erant hæretici, quod vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.

IOANNES A SANCTO THOMA.
tom. 2. in 1. part. antea citato.

D*Iſputat. 3 art. 5. pag. 98. col. 1. nu. 25.* Secunda propoſitio; ſuppoſito decreto efficaci de ſe ſolo, non poſſumus non velle diſſentire aut reſiſtere, apud Thomiſtas ſecundùm Catholicam Doctrinam habet hunc ſenſum; non poſſumus diſſentire aut reſiſtere POTENTIA ANTECEDENTI, EST FALSVM ET HÆRETICVM: potentia conſequenti, eſt verum & Catholicum; Potentia antecedens eſt potentia ſine actu reſiſtentiæ, SED CVM POTESTATE RESISTENDI... Poſita ergo efficacia Dei dante actum & libertatem actus, MANET POTESTAS RESISTENDI ANTECEDENS, id enim conſeruat gratia conſeruando libertatem.

Ibid. diſput. 5. pag. 178. col. 1. nu. 16. Sicut aquæ non reſiſtunt diuiſioni, quæ manu hortulani fit, ita etiam cor Regis MANENTE POTESTATE ET LIBERTATE SVA ANTECEDENTI AD RESISTENDVM de facto non reſiſtit Deo, mouenti quocumque voluerit.

Ibid. ar. 6. pag. 202. nu. 9. col. 1. Gratia Dei quantumcumque efficax non tollit poſſe ſibi reſiſti, & diſſentiri, & deficere.

Ibid. pag. 204. col. 2. nu. 17. Si homo poteſt abiicere gratiam excitantem, poteſt conſequenter diſſentiri gratiæ efficaci.

Ibid. nu. 18. Quare Concilium non definiuit quòd poſſumus reſiſtere auxilio ſufficienti tantùm, omiſſo ef-

Ianſenius. ficaci, in quo faciunt vim Caluiniſtæ, SED ETIAM EFFICACI POSSVMVS DISSENTIRI.

4. Propoſitio. *Semipelagiani admittebāt præuenientis gratiæ interioris neceſſitatem ad ſingulos actus, etiam ad initium fidei: Et in hoc erant hæretici, quòd vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.*

- *Diſput. 7. art. 4. pag.* 307. *col.* 1. *nu.* 36. Voluntas Dei prædefinitioni & operationi reſiſtere poteſt potentia antecedenti, quia hoc ipſum Deus illi tribuit, vt ſic poſſit oppoſitum, non potentia conſequenti, quia ſic mouet vt de facto non reſiſtat.

Ibid. pag. 308. *col.* 1. *nu.* 39. Quantum ad modum iſtius infallibilitatis reſpectu effectus, NVLLAM NECESSITATEM INFERT DEVS, ſicut infert Sol, quia iſte eſt cauſa omnino coarctata, &c.

Huc ſpectant omnia quæ ſunt allata ſuperiùs ad probandam indifferentiam includi in ratione liberi, ſi enim manet indifferentia cum gratia efficaci, ſicut manet libertas, conſequenter manet etiam poteſtas reſiſtendi.

Ex his conſtat Thomiſtas gratiæ per ſeipſam efficacis defenſores conuenire omnes ad damnandam ſecundam partem quartæ Propoſitionis Ianſenij, ac putare pertinere illam ad errorem recentium hæreticorum: Primam etiam partem diſertè reiiciunt ex iam citatis Ledeſma ar. 13. *pag.* 275. *& Nauarette controu.* 12. *Qui fatentur Semipelagianos etiam negaſſe neceſſitatem interioris gratiæ ſufficientis ad initium fidei.*

DIDACVS ALVAREZ

Ianſenius.

5. Propoſit. *Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omninò hominibus mortuū eſſe aut ſanguinē fudiſſe.*

D*Iſput.* 71. *de Auxil. du.* 7. Appellat autem S. Auguſtinus vocationem ſecundùm propoſitum eam, quæ procedit ex oppoſito ſeu decreto abſoluto & efficaci voluntatis diuinæ conuertendi, vel ad ſe per piam operationem trahendi, vel iuſtificandi hominem: aut etiam ſaluandi & glorificandi: vocationem verò non ſecundùm propoſitum eam dicit, quæ procedit ex voluntate Dei antecedente, QVA VVLT OMNIS HOMINES SALVOS FIERI, & ad cognitionem veritatis venire.

Item nu. ij. Relatis D. Th. verbis ſuper cap. 26. *Matth.* Ex

his deſumitur argumentum, Paſſio Chriſti ſatisfecit pro omnibus hominibus quantum ad ſufficientiam, & pro aliquibus quantum ad efficaciam. Ergo ſimiliter gratia quam nobis per paſſionem meruit, DISTINGVI POTEST ET DEBET IN GRATIAM SVFFICIENTEM, per quam poteſt homo piè operari ET SALVARI, & in gratiam efficacem per quam reipſa piè operatur & ſaluatur.

Ianſenius. 5. Propoſit. Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuum eſſe aut ſanguinẽ fudiſſe.

Ibid. nu 6. poſt allata verba Concilij Arauſicani can 25. Quibus verbis apertè docet omnes exiſtentes in gratia, per Dei auxilium poſſe perſeuerare ſi velint, & ea quæ ad ſalutem pertinent adimplere. *Et poſt allata verba Trid.* Ergo, *inquit*, ſecundùm Tridentinum datur gratia ſufficiens, qua poteſt homo ſeruare omnia diuina mandata.

Ibid. nu. 7. Ex Auguſtino auxilium ſufficiens procedere ex voluntate Dei antecedente, qua vult omnes homines ſaluos fieri.

Et anteà diſp. 33. poſt allatas tres explicationes ſancti Auguſtini in illud, Deus vult omnes homines ſaluos fieri. Quarta explicatio, *inquit*, docet loqui Apoſtolum de voluntate Dei antecedente, quæ eſt voluntas ſigni & voluntas ſecundùm quid.... Hanc explicationem etiam tradit S. Auguſtinus ad art. ſibi falſo impoſitos, & cap. 15. de corrept. & grat. & S. Thomas &c.

Et ante diſput. 30. nu. 7. Ad ſecundum reſpondetur quòd omnes homines ordinantur ad beatitudinem ſupernaturalem voluntate antecedenti: voluntate autem conſequenti ſeu beneplaciti, ſolùm prædeſtinati ordinantur ad illam.

Ibid. Sed contra, quilibet dum eſt in via poteſt per auxilium gratiæ ſaluari: Ergo Deus vult volũtate beneplaciti vt omnes ſalui fiant, niſi per eos ſteterit. Reſpondetur negando conſequentiam; ſolùm enim infertur DEVM VELLE VT OMNES SALVARI POSSINT: Quod quidem veriſſimum eſt, quia quantum eſt ex parte ſua, paratus eſt omnibus gratiam dare, vt diſp. 112. & 113. manifeſtum fiet.

Ianſenius. *Ibid. diſp.* 34. *nu.* 5. Quarta concluſio; Voluntas antecedens importat formaliter actum conditionatum, quo vult ſalutem omnium niſi ex hoc impediretur pulchritudo vniuerſi & bonum vniuerſale diuinæ iuſtitiæ & miſericordiæ.

5. Propoſit.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinẽ fudiſſe.

Ibid. Deus amore actuali amicitiæ amat reprobum, dum exiſtit in gratia; ergo volitione formali vult illi beatitudinem..... Ergo eſt formaliter volitio conditionalis ex parte obiecti voliti, videlicet ſi perſeuerauerit vſque in finem.

Adde quæ docet diſp. 112. *nu.* 5. 6. 7. Deum omnibus offerre quantum eſt ex ſe auxilia intrinſeca ſufficientia ad ſalutem, quòd Chriſtus pro omnibus mortuus ſit, Et deinde omnibus adultis conferre auxilium ſupernaturale intrinſecum ad implenda præcepta naturalia, quæ ſuppoſito peccato per vires naturæ impleri non poſſunt; Et illud auxilium recipi ab omnibus pro loco & tempore, quo præceptum obligat; Et præſertim dari omni homini ad vſum rationis venienti; Et ſi eo benè vtatur, infallibiliter dandum auxilium ſufficiens ad immediatè credenda myſteria fidei.

Et num. 9. Pro quolibet momento poſſe quemlibet peccatorem, quandiu eſt in via, habere ſpeciale auxilium ſufficiens: & hanc potentiam fundari in virtute Chriſti & miſericordia Dei: & in hoc eſſe differentiam inter viatores & damnatos.

Et lib. 3. *Reſp. c.* 5. Voluntatem creatam per habitus infuſos, & motionem gratiæ excitantis habere ſufficiens auxilium, quo poſſit piè operari & perſeuerare vſque in finem, & ſaluari ſi velit, etiam ſi non recipiat præmotionem efficacem, quâ piè operetur, perſeueret vſque in finem, & ſaluetur.

Ibid. num. 10. Per auxilium ſufficiens poſſe ſaluari dum ſunt in via, etiam illos, qui de facto non ſaluabuntur; non ſequi quòd non poſſit ſaluari etiam ille, qui non habet donum perſeuerantiæ, ſed ſolùm quòd rei-

pſâ non ſaluabitur. *Et nu.* 50. Potentiam, quæ per huiuſmodi auxilium ſufficiens conſtituitur, ita eſſe proximam, vt nihil mediet, quod tribuat ſubiecto poteſtatem, ſeu virtutem in actu primo.

Ianſenius. 5. Propoſit.

Ex his omnibus conſtat iuxta Didacum eſſe in Deo formalem actum voluntatis, quo velit omnes homines ſaluos fieri, quandiu ſunt in via, qui quamuis ſit conditionatus, & voluntas ſecundùm quid, non deſinit tamen eſſe efficax, quantum ad hoc quod eſt dare media extrinſeca iis, qui extrinſecorum tantum ſunt capaces, vt ſunt infantes: intrinſeca verò & ſupernaturalia iis, qui eorum capaces ſunt, vt ſunt adulti, quibus omnibus dantur auxilia, per quæ poſſunt vel immediatè credere diuina myſteria, vel immediatè tollere impedimenta, & ponere diſpoſitiones ad habenda vlteriora illa ad immediatè credendum auxilia, idque ob eam cauſam, quia Chriſtus pro omnibus mortuus eſt, & quia virtus paſſionis eius eſt infinita. Et non eſſe talem voluntatem circa eos, qui ſunt extra viam in ſtatu damnationis.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omninò hominibus mortuū eſſe aut ſanguinē fudiſſe.

IO. GONÇALES DE ALBELDA.

D*Iſp. 73. in 1. ſect. 3 nu. 24.* Electio efficax aliquorum antecedens præuiſionem meritoru non eſt contraria vllo modo SINCERÆ VOLVNTATI, ET GENERALI, QVA VVLT OMNES HOMINES SALVOS FIERI. Quia ad ſinceritatem huius voluntatis ſufficit communis prouidentia ſupernaturalis, quâ omnibus vult auxilia ſufficientia, vt æternam poſſint, ſi velint, conſequi ſalutem.

Ibid. reſp. 77. ſect. 3. nu. 24. Quartò dico, ſi auxilia ſufficientia ad ſalutem conſiderentur in generali, omnibus conferuntur à Deo eiuſmodi auxilia, quia pro omnibus mortuus eſt Chriſtus; & pro omnibus inſtituit Sacramentum regenerationis, & ſuis Apoſtolis iuſſit, vt prædicarent Euangelium omni creaturæ, Et ita quandiu quis manet in hac vita, excluſus non eſt à remedio ſalu-

Ianſenius.

5. Propoſit.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinẽ fudiſſe.

Ibid. diſp. 34. *nu.* 5. Quarta concluſio: Voluntas antecedens importat formaliter actum conditionatum, quo vult ſalutem omnium niſi ex hoc impediretur pulchritudo vniuerſi & bonum vniuerſale diuinæ iuſtitiæ & miſericordiæ.

Ibid. Deus amore actuali amicitiæ amat reprobum, dum exiſtit in gratia; ergo volitione formali vult illi beatitudinem..... Ergo eſt formaliter volitio conditionalis ex parte obiecti voliti, videlicet ſi perſeuerauerit vſque in finem.

Adde quæ docet diſp. 112. *nu.* 5. 6. 7. Deum omnibus offerre quantum eſt ex ſe auxilia intrinſeca ſufficientia ad ſalutem, quòd Chriſtus pro omnibus mortuus ſit. Et deinde omnibus adultis conferre auxilium ſupernaturale intrinſecum ad implenda præcepta naturalia, quæ ſuppoſito peccato per vires naturæ impleri non poſſunt; Et illud auxilium recipi ab omnibus pro loco & tempore, quo præceptum obligat; Et præſertim dari omni homini ad vſum rationis venienti; Et ſi eo benè vtatur, infallibiliter dandum auxilium ſufficiens ad immediatè credenda myſteria fidei.

Et num. 9. Pro quolibet momento poſſe quemlibet peccatorem, quandiu eſt in via; habere ſpeciale auxilium ſufficiens: & hanc potentiam fundari in virtute Chriſti & miſericordia Dei: & in hoc eſſe differentiam inter viatores & damnatos.

Et lib. 3. *Reſp. c.* 5. Voluntatem creatam per habitus infuſos, & motionem gratiæ excitantis habere ſufficiens auxilium, quo poſſit piè operari & perſeuerare vſque in finem, & ſaluari ſi velit, etiam ſi non recipiat præmotionem efficacem, quâ piè operetur, perſeueret vſque in finem, & ſaluetur.

Ibid. num. 10. Per auxilium ſufficiens poſſe ſaluari dum ſunt in via, etiam illos, qui de facto non ſaluabuntur; non ſequi quòd non poſſit ſaluari etiam ille, qui non habet donum perſeuerantiæ, ſed ſolùm quòd re-

pſa non ſaluabitur. *Et nu.* 50. Potentiam, quæ per huiuſmodi auxilium ſufficiens conſtituitur, ita eſſe proximam, vt nihil mediet, quód tribuat ſubiecto poteſtatem, ſeu virtutem in actu primo.

Ianſenius.

5. Propoſit.

Ex his omnibus conſtat iuxta Didacum eſſe in Deo formalem actum voluntatis, quo velit omnes homines ſaluos fieri, quandiu ſunt in via, qui quamuis ſit conditionatus, & voluntas ſecundùm quid, non deſinit tamen eſſe efficax, quantum ad hoc quod eſt dare media extrinſeca iis, qui extrinſecorum tantum ſunt capaces, vt ſunt infantes: intrinſeca verò & ſupernaturalia iis, qui eorum capaces ſunt, vt ſunt adulti, quibus omnibus dantur auxilia, per quæ poſſunt vel immediatè credere diuina myſteria, vel immediatè tollere impedimenta, & ponere diſpoſitiones ad habenda vlteriora illa ad immediatè credendum auxilia, idque ob eam cauſam, quia Chriſtus pro omnibus mortuus eſt, & quia virtus paſſionis eius eſt infinita. Et non eſſe talem voluntatem circa eos, qui ſunt extra viam in ſtatu damnationis.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omninò hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinē fudiſſe.

IO. GONÇALES DE ALBELDA.

D*iſp.* 73. *in* 1. *ſect.* 3 *nu.*24. Electio efficax aliquorum antecedens præuiſionem meritorum non eſt contraria vllo modo SINCERÆ VOLVNTATI DEI GENERALI, QVA VVLT OMNES HOMINES SALVOS FIERI. Quia ad ſinceritatem huius voluntatis ſufficit communis prouidentia ſupernaturalis, quâ omnibus vult auxilia ſufficientia, vt æternam poſſint, ſi velint, conſequi ſalutem.

Ibid. reſp. 77. *ſect.* 3. *nu.*24. Quartò dico, ſi auxilia ſufficientia ad ſalutem conſiderentur in generali, omnibus conferuntur à Deo eiuſmodi auxilia, quia pro omnibus mortuus eſt Chriſtus: & pro omnibus inſtituit Sacramentum regenerationis, & ſuis Apoſtolis iuſſit, vt prædicarent Euangelium omni creaturæ. Et ita quandiu quis manet in hac vita, excluſus non eſt à remedio ſalu-

Ianſenius. tis æternæ, ſiue adultus ſit, ſiue paruulus, cui per alios ſubueniri poteſt.

5. Propoſit. *Ibid.* Illi qui in Scriptura peculiariter dicuntur deſerti à Deo, non ideò tales dicuntur, quia auxiliis ſufficientibus priuentur pro loco & tempore, quo inſtat occaſio adimplendi præceptum; ſed quia etiamſi auxilia ſufficientia habeant, non tamen efficacia,..... ſic deſertis per quandam exaggerationem dicitur impoſſibilis ſalus, quia valdè difficilis, aut impoſſibilis ſolùm impoſſibilitate, ſequenti permiſſionem & præſcientiam Dei, QVÆ NVLLO MODO TOLLIT AVT MINVIT INTRINSECAM FACVLTATEM AD OPPOSITVM.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omninò hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinẽ fudiſſe.

Adde quæcumque ſunt allata ſuperiùs de auxilio ſufficienti, quod nemini deeſt ad perſeuerandum, nec ad pœnitendum ſuo tempore, nec ad alia implenda præcepta. Habetur enim ex meritis Chriſti, & conſtituit expeditam facultatem benè viuendi & ſeruandi mandata, quâ ratione poſſent etiam qui damnantur ad vitam ingredi.

IANNES PAVLVS NAZARIVS.

AD *quæſt.* 19. 1. *part. art.* 6. *controu.* 1. Cùm Deus vniuerſos homines propter beatitudinem fecerit, dicitur voluntate antecedente, omnium ſalutem velle. Sed quia nonnulli propriæ aduerſantur ſaluti, ob quem defectum eos ad ſalutem diuinæ Sapientiæ diſpoſitio venire non patitur, implet in eis alio modo id quod ſuam condecet bonitatem, iuſtè illos condemnans; atque ita à primo deficientes diuinæ voluntatis ordine, in ſecundum labuntur, & dum Dei voluntatem non faciunt, impletur in eis diuina voluntas.

Ibid. Secundò ſciendum eſt quòd licèt, vt diximus, Deus vniuerſos homines & Angelos propter beatitudinem creauerit, atque adeò VERE ET REALITER ILLIS OMNIBVS ÆTERNAM BEATITVDINEM VELIT CVM OM-

NIBVS AD EAM CONSEQVENDAM MEDIIS NECESSARIIS, non tamen hæc voluit abſolutâ voluntate, ſed ſub conditione, vt dicit Ambroſius, ſi ipſi voluerint..... Ea verò conditione videlicet, ſi ipſi voluerint. id eſt, ſi per ipſos non ſteterit, comprehenduntur nedum adulti, ſed ETIAM INFANTES, ratione tamen diuerſa. Nam adulti includuntur immediatè & per ſeipſos, infantes mediantibus aliis ſaltem primis parentibus.

Ianſenius.

5. Propoſit.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuū eſſe aut ſanguinē fudiſſe.

Ibid. Auguſtinus (*ſuis interpretationibus circa illud,* QVI VVLT OMNES HOMINES SALVOS FIERI) non excludit interpretationem Damaſceni, quæ priùs fuit Chryſoſtomi, imò & Ambroſij. Illa igitur prima voluntas, QVA VVLT OMNES HOMINES SALVOS FIERI, ABSOLVTA EST, SED INEFFICAX: conditionata verò dicitur, quia ſub conditione continet efficacem voluntatem.

Ibid. Etiam ſi ſit voluntas ſecundùm quid, eſſe tamen formaliter in Deo, & eſſe voluntatem beneplaciti.

Ibid. ad quæſt.23. art.3. controu. 1. In eo inſtanti, ſiue ſigno, in quo præuidet Deus peccatum originale, priori modo (*id eſt prout eſt in Adam, aut etiam prout præcisè ab eius poſteris contractum, non tamen vt perſeuerans finaliter*) non intelligitur excluſiſſe ab æterna beatitudine eos omnes qui de facto tamen excluduntur. Nam in illo eodem ſigno ſtatuit Deus humano generi DE SVFFICIENTI REMEDIO SALVTIS PROVIDERE. Igitur in eo ſigno nullum excluſit à regno. Item in illo ſigno, VOLVIT QVANTVM EST EX SE OMNES HOMINES SALVTEM CONSEQVI.

Ibid. Obſeruandum eſt Deum decreuiſſe illis quos elegit, dare remedia & auxilia efficacia, quibus infallibiliter ſalutem conſequerentur; illis autem, quos elegit, ſtatuit AVXILIA TANTVM CONFERRE SVFFICIENTIA, non autem efficacia.

Ibid. ad quæſt. 23. *art.* 3. *controu.* 2. Secunda concluſio: Quilibet homo viator habet auxilium gratiæ NECESSARIVM ET SVFFICIENS AD SALVTEM CONSEQVENDAM.

Ianſenius. Ex hac concluſione ſequitur quod Deus det omnibus hominibus auxilium ſufficiens ad ſalutem, ſi vtamur verbo dare, provt relatiuum eſt ad accipere. Tertia cõcluſio Deus omnibus, dat ſiue offert auxilia extrinſeca ſufficientia ad ſalutem, licet non omnes ea recipiant. Probatur, quia Deus vult omnes homines ſaluos fieri. 4. Concluſio. Omnibus venientibus ad vſum rationis Deus confert ſupernaturale auxilium intrinſecum inſtigans ad bonum. Hæc concluſio eſt D. Thomæ 12. quæſt. 89. ar. 6.

5. Propoſit. *Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omninò hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinẽ fudiſſe.*

Ibid. Quinta concluſione. S. Auguſtinus & S. Thomas non intendunt negare conferri à Deo auxilium ſufficiens etiam obduratis & obcæcatis, vt à peccato reſurgant.

Ibid. Septima concluſio. Paruulis omnibus prouidit Deus auxilium ſupernaturale ſufficiens, non tamen immediatè in ſeipſis, ſed per alios.

Ibid. ar. 5. controu. 3. Falſum ſupponitur in eadem minori, videlicet ſecundùm hanc noſtram ſententiam Deum non velle dare reprobis media ſufficientia, cuius oppoſitum ſupra latè ſtabiliuimus. *Pag. 880. col. 1.*

Dei voluntas circa hominum ſalutem, & voluntas Chriſti mortem ſuam offerentis, ſunt parallelæ; & media ſufficientia illa quæ dicuntur reprobis data, non aliunde ſunt quàm ex meritis mortis Chriſti. Ergo ſicut Deus vult omnes homines ſaluos fieri voluntate ſubminiſtrante media ſufficientia; ita neceſſariò concedendum eſt Chriſtum voluiſſe meritum Paſſionis ſuæ offerre ad eadem media impetranda.

DIDACVS NVGNES CABEZVDO.

TOm. 2. *in 3. part. ad ar. 1. quæſt. 86. pag. 64. editionis Venetæ, an. 1612. in 2. concluſione.* Impoſſibile eſt quòd peccatores ſaluentur, niſi agant pœnitentiam; SED OMNIBVS DAT DEVS AVXILIVM SVFFICIENS AD SALVTEM, ergo etiam ad pœnitentiam. Minor patet Ioan. 3. Sic

Deus

Deus dilexit mundum vt filium ſuum vnigenitum daret, vt omnis qui credit in ipſum non pereat, ſed habeat vitam æternam. Et 1. Ioan. 3. Ipſe eſt propitiatio pro peccatis noſtris, non pro noſtris autem tantùm ſed etiam pro totius mundi. Et 1. Tim. 4. Saluator omnium, maximè fidelium.

Ianſenius. 5. Propoſit. Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omninò hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinẽ fudiſſe.

Ibid. quæſt. 1. huius 3. partis ar. 2. Probatur Chriſtum ſatisfeciſſe pro omnibus quantum ad ſufficientiam; hoc enim eſt dediſſe omnibus auxilium ſufficiens vt agant pœnitentiam.

Vnde quæ allata ſunt antea, hæreſim eſſe manifeſtam, negare quòd omnis homo dum eſt in via & compos rationis, poteſt ſimpliciter loquendo agere pœnitentiam de peccatis, atque adeò quòd omnibus datur auxilium ſufficiens vt poſſint pœnitere; & nihil valere ſolutionem quòd excipiantur excæcati & obdurati ab hac regula.

Item. Venientem ad vſum rationis habere principium intrinſecum ſufficiens vt ſe in Deum conuertat; quòd ſi faceret, habiturum ſufficiens ad immediatè credendum.

Item. Etiam infantes qui pereunt in vtero materno, ſecundùm potentiam ordinariam poſſe baptizari, & ſaluari.

PETRVS LEDESMA.

A*R. 1. de auxiliis. pag. 51. col. 1.* Ad ſextum argumentum negatur ſequela, & ad probationem quòd tales admonitiones & exhortationes non ſint ſimulatæ & fictæ, ſed veræ. quia licet non procedant à voluntate Dei conſequente quam Deus poterat habere & non habet, circa ſalutem hominum in particulari, procedunt A VOLVNTATE ANTECEDENTE QVAM DEVS HABET DE SALVTE OMNIVM HOMINVM, ET QVAM IPSI ETIAM REPROBI CONSEQVI POSSENT PER AVXILIA SVFFICIENTIA QVÆ DEVS ILLIS CONFERT; Vnde ſicut volũtas Dei

Ianſenius.

5. Propoſit.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omninò hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinẽ fudiſſe.

antecedens non eſt fictitia & ſimulata, ita neque admonitiones & exhortationes, & vocationes eius; Et ita multa ſunt teſtimonia ſacræ Scripturæ quæ pertinent ad iſtam rem quæ verificantur SECVNDVM VOLVNTATEM DEI ANTECEDENTEM, QVA DEVS VVLT ONNES SALVARE, ET QVOD NON CAREANT AVXILIO NECESSARIO AD SVI CONVERSIONEM. Et etiam verificantur. Quia dat Deus OMNIBVS SVFFICIENTIAM AD SALVTEM & tempus pœnitentiæ. Et ſufficit dediſſe auxilium ſufficiens VT PECCATOR POSSIT CONVERTI. Quòd ſi non fecerit ſua culpa perit.

Adde quod dicitur art. 13. pag. 276. Ex eo quòd datur auxilium ſufficiens iuſto, imputari ad culpam quòd non perſeueret in bono. Et qui peccare permittuntur habere auxilium ad non peccandum.

Ibid. ar. 16. pag. 237. Eſſe probabile quod omnibus detur auxilium intrinſecum ad ſalutem.

Et antea ar. 13. pag. 277. Diſtinctionem auxilij in ſufficiens & efficax dicit habere fundamentum in ſimili loquutione antiquorũ Theologorum de merito & redemptione Chriſti. Dicunt enim quòd ſatisfecit pro omnibus quantum ad ſufficientiam ſatisfactionis, non tamen quantum ad efficaciam. *Quo dicto ſignificat iis impetraſſe auxilia ſufficientia, pro quibus dicitur quantum ad ſufficientiam ſatisfeciſſe.*

BALTHAZAR NAVAHETTE.

AD *quæſt. 23. controu. 36.* In inſtanti ſequenti præuiſionem peccati Originalis, Deus tribuit hominibus infectis macula originalis peccati remedium illud VNIVERSALISSIMVM Incarnationis & Paſſionis Filij ſui, & Sacramenta atque alia remedia..... Hoc ſuppoſito reiicienda eſt ſententia Gregorij tenentis Deum non velle voluntate etiam antecedenti illos paruulos qui de-

ceduntin vteris maternis, ſaluos fieri: Etenim Apoſtolus VNIVERSALITER LOQVITVR 1. Tim. 2. qui vult omnes homines ſaluos fieri. Qui locus non ſolùm intelligitur de voluntate quam Deus habet ante peccatum originale, SED ETIAM DE ILLA QVAM HABVIT POST PECCATVM ORIGINALE.

Ianſenius.

5. Propoſit.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omninò hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinẽ fudiſſe.

IOANNES A SANCTO THOMÆ tom. 2. in 1. par. S. Th. edit. Lugdun.

D*Iſput. 5. ar. 6. pag.* 205. *nu.* 19. De auxiliante autem gratia ſic intelligitur (quod dicit Concilium Trid. neminem à Deo deſeri) quòd Deus de ſe paratus eſt ſemper eam dare & perficere opus ſuum quod incœpit, niſi per nos ſteterit, &c.

Ibid. pag. 207. *col.* 1. *nu.* 24. Ad illud teſtimonium Iſ. 5. Quid vltrà debui facere vineæ meæ & non feci, &c. Reſpondeo quòd loquitur de omnibus pertinentibus ad auxilium ſufficiens & ad poſſe facere: Nihil enim Deus ſubtrahit de neceſſariis; non tamen dat omnia etiam vltrà neceſſaria.

Ibid. pag. 232. *col.* 2. *nu.* 15. Deus vult multos peccatores conuerti, & de ſe ponit media ad id ſufficientia, per prædicationes, per exempla, per miracula, quæ omnia ordinantur ad conuerſionem peccatoris, quæ tamen non eſt futura, & ſic neque efficaciter volita ſicut prædicauit & fecit miracula apud Iudæos multos qui non ſunt conuerſi, vt conqueritur Matth. 11. & 23. Quoties volui, &c. Ezech. 18. Nolo mortem, &c. Is. 5. Quid vltrà debui, &c. Ergo ORDINAT ET VVLT DEVS CONVERSIONEM PECCATORVM ETIAM QVI CONVERTENDI NON SVNT. Et patet, quia ponit eis præceptum conuertendi, monet illos, inſtigat alios vt maneant, &c. Hæc autem ordinatio & præceptum, & admonitio, & voluntas in Deo formaliter eſt in ordine ad conuerſionem; IDEO enim in-

Ianſenius.

5. Propoſit.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omninò hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinẽ fudiſſe

ſpirat & mouet quia illa conuerſio placet illi: Ergo placet aliquid Deo de facto, NEC PLACET SOLA POSSIBILITAS, quia complacentia ſi datur in Deo, eſt communis omnibus poſſibilibus; Hæc autem cõuerſio PLACET DEO VT FIAT, ET AD ID CAVSAS ORDINAT, QVÆ AD POSSIBILITATEM SOLAM ORDINANTVR. Et tamen eſt inefficax voluntas reſpectu principalis intenti, ſcilicet conuerſionis, licet habeat adiunctam aliquam voluntatem efficacem circa ordinationem cauſarum; quia de facto ponit inſpirationem & admonitionem, & DE FACTO DAT SVFFICIENTIA AVXILIA; ſed hoc eſt habere voluntatem efficacem quoad aliquid adiunctum, inefficacem verò quoad principale intentum.

Ibid. ar. 8. *pag.* 237. *col.* 1. *nu.* 32. Expoſitiones Auguſtini, (circa illud, qui vult omnes homines ſaluos fieri) non contradicunt expoſitioni Damaſceni, ſed vtraque procedit in diuerſo ſenſu & diuerſa ratione, ... Et verum eſt quòd Deus voluntate ANTECEDENTE ET INEFFICACI VVLT OMNES SIMPLICITER, NVLLO EXCEPTO, SALVOS ESSE, & verum eſt quòd non vult omnes voluntate efficaci. *Et deinde*, voluntatem illam antecedentem nos non negamus Deo conuenire, nec fictitiam dicimus, &c.

Diſput. 10. *ar.* 2. *pag.* 410. *nu.* 53. Ad 3. Replicam dicitur voluntatem Diuinam SALVANDI OMNES non contrariari voluntati reprobandi ſeu non eligendi aliquos. . . . , NEC SINCERITATEM DIVINAM OBNVBILARE.

Ibid. ar. 3. *pag.* 419. *nu.* 30. *col.* 2. Nihilominùs in hac difficultate duo dico. Primum eſt, ſi loquamur de auxilio ſufficienti communi & ex parte ipſius remedij quod datur & proponitur à Deo tùm in Sacramento pro paruulis, tùm in Sacramentis & doctrina atque oblatione virium ſufficientium pro adultis, omnibus paratum eſt & donatum à Deo auxilium ſufficiens, vel in ſe proximè, vel in ſuis cauſis vt in meritis & virtute Paſſionis Chriſti.

Ibid. pag. 420. *col.* 1. *nu.* 31. Primum dictum negari non

poteſt ſalua fide, cùm innitatur vniuerſaliſſimæ virtuti Redemptionis Chriſti, vniuerſalitati Eccleſiæ Catholicæ, vniuerſalitati illuminationis Diuinæ, tam in ordine naturali, quàm ſupernaturali, vniuerſalitati prædicationis Apoſtolorum & aliorum miniſtrorum, & aliis ſimilibus cauſis, quæ in omnes de ſe influxiuæ ſunt ſaltem remotè, NISI HOMINVM AVT NEGLIGENTIA AVT PECCATIS IMPEDIANTVR. NAM REDEMPTIO CHRISTI PRO OMNIBVS HOMINIBVS FACTA EST quoad ſufficientiam, & Sacramenta omnibus propoſita & ad omnes qui virtutem habent, ipſe eſt propitiatio pro peccatis noſtris, non pro noſtris autem tantùm, ſed etiam pro totius mundi. Qui dedit redemptionem ſemetipſum pro omnibus. Si vnus pro omnibus mortuus eſt, ergo omnes mortui ſunt, & pro omnibus mortuus eſt Chriſtus, vt pro omnibus guſtaret mortem.

Ianſenius. 5. Propoſit. Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinẽ fudiſſe.

Ex dictis conſtat Thomiſtas omnes gratiæ per ſeipſam efficacis defenſores id docere quòd Ianſenio videtur Semipelagianum; Deum ita velle antecedenter omnes homines ſaluare, vt ex illa voluntate ſequantur media ſufficientia pro cuiuſque capacitate omnibus collata; Et quòd ad adultos ſpectat, vel dari omnibus vel offerri auxilia etiam intrinſeca ſufficientia, ita vt per ipſos ſtet quòd non ſaluentur. Atque hoc maximè verum eſſe de iis qui vixere aliquandiu in ſtatu gratiæ, quibus non defuerunt auxilia ſufficientia ad perſeuerandum. Hæreſim eſſe ab eo numero excludere etiam induratos, ex quo fit vt reſtrictio illa qua Ianſenius Dei voluntatem contrahit ad ſaluandos tantùm prædeſtinatos, nullo modo admitti poſſit iuxta ſenſum Thomiſtarum; Iam Chriſtus Dominus mortuus eſt & ſanguinem fudit pro ſalute illorum omnium quos Deus ſaluari voluit. Quod negatur in hac 5. propoſitione.

SVMMA PRIVILEGII
Chriſtianiſsimi Regis.

CAutum eſt authoritate Regis, ne quis in Regno ſuo aliiſve locis ditioni ſuæ ſubiectis infrà nouem proximos annos librum, cui titulus, *Ianſenius à Thomiſtis Gratiæ per ſeipſam efficacis Defenſoribus condemnatus.* Abſque Sebastiani Cramoisy, Architypographi Regij permiſſu, imprimat aut diuendat, à die publicationis horum exemplarium, qui ſecus fecerit, mulcta indicta, prout ampliùs in diplomate Regio continetur, mulctabitur. Datum Pariſiis 26. Ianuarij 1653.

ſic ſignatum

de Mandato Regis

Cramoisy.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

12

IANSENIVS A THOMISTIS GRATIÆ PER SEIPSAM EFFICACIS DEFENSORIBVS CONDEMNATVS;

Authore Q. P. F. A. S. I. T.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EMANUELE

PARISIIS,
Apud SEBASTIANVM CRAMOISY, Regis & Reginæ Architypographum, ET GABRIELEM CRAMOISY. viâ Iacobæâ.
M. DC. LIII.
CVM PRIVILEGIO REGIS.